

Istungidokument

A9-0291/2023

12.10.2023

*****I**

RAPORT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb vastutust puudusega toodete eest
(COM(2022)0495 – C9-0322/2022 – 2022/0302(COD))

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon
Õiguskomisjon

(Komisjonide ühismenetlus – kodukorra artikkel 58)

Raportöörid: Pascal Arimont, Vlad-Marius Botoș

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirjas***. Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ¶ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.

Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI	62
LISA: LOETELU ÜKSUSTEST VÕI ISIKUTEST, KELLELT RAPORTÖÖR ON TEAVET SAANUD	64
VÄHEMUSE SEISUKOHT	65
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS	66
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	67

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb vastutust puudusega toodete eest
(COM(2022)0495 – C9-0322/2022 – 2022/0302(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0495),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 114, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0322/2022),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ... aasta arvamust ...¹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning õiguskomisjoni ühiseid arutelusid vastavalt kodukorra artiklile 58,
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning õiguskomisjoni raportit (A9-0291/2023),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 1

¹ [ELT C ..., lk.... / Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata].

Komisjoni ettepanek

(1) Nõukogu direktiivis 85/374/EMÜ³⁹ on sätestatud ühised normid tootevastutuse kohta, et kõrvaldada liikmesriikide õigussüsteemide vahelised erinevused, mis võivad moonutada konkurentsi ja mõjutada kaupade liikumist siseturul ning millest tuleneb tarbijate erinev kaitse selliste toodete põhjustatud isiku- või varalise kahju eest.

³⁹ Nõukogu 25. juuli 1985. aasta direktiiv 85/374/EMÜ liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 210, 7.8.1985, lk 29).

Muudatusettepanek

(1) Nõukogu direktiivis 85/374/EMÜ³⁹ on sätestatud ühised normid tootevastutuse kohta, et kõrvaldada liikmesriikide õigussüsteemide vahelised erinevused, mis võivad moonutada konkurentsi ja mõjutada kaupade liikumist siseturul ning millest tuleneb tarbijate erinev kaitse selliste toodete põhjustatud isiku- või varalise kahju eest, **ning selle eesmärk on sellise kahju hüvitamine.**

³⁹ Nõukogu 25. juuli 1985. aasta direktiiv 85/374/EMÜ liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 210, 7.8.1985, lk 29).

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Direktiiv 85/374/EMÜ tuleb läbi vaadata, võttes arvesse muu hulgas selliste uute tehnoloogiatega nagu tehisintellekti, uute ringmajanduse ärimudelite ja uute ülemaailmsete tarneahelatega kaasnevaid muudatusi, **mis** on põhjustanud vastuolusid ja õiguskindlusetust, eelkõige seoses mõiste „toode“ tähendusega. Direktiivi 85/374/EMÜ kohaldamisel saadud kogemused on näidanud ka seda, et kannatanutel on raskusi hüvitise saamisega, kuna kahju hüvitamise nõude esitamisel kehtivad piirangud ja vastutuse tõendamiseks tõendite kogumisel on raskusi, eelkõige pidades silmas üha suurenevat tehnilist ja teaduslikku keerukust. See hõlmab kahju hüvitamise nõudeid, mis on seotud uute tehnoloogiatega, **sealhulgas tehisintellektiga**. Läbivaatamine soodustab

Muudatusettepanek

(3) Direktiiv 85/374/EMÜ **on olnud mõjus ja oluline vahend, kuid on ilmnunud, et see** tuleb läbi vaadata, võttes arvesse muu hulgas selliste uute tehnoloogiatega nagu tehisintellekti, uute ringmajanduse ärimudelite ja uute ülemaailmsete tarneahelatega kaasnevaid muudatusi, **mille areng** on põhjustanud vastuolusid ja õiguskindlusetust, eelkõige seoses mõiste „toode“ tähendusega. Direktiivi 85/374/EMÜ kohaldamisel saadud kogemused on näidanud ka seda, et kannatanutel on raskusi hüvitise saamisega, kuna kahju hüvitamise nõude esitamisel kehtivad piirangud ja vastutuse tõendamiseks tõendite kogumisel on raskusi, eelkõige pidades silmas üha suurenevat tehnilist ja teaduslikku keerukust. See hõlmab kahju hüvitamise nõudeid, mis on seotud uute

seega uute tehnoloogiate, sealhulgas tehisintellekti levitamist ja kasutuselevõttu, tagades samas, et nõude esitajatel on asjaomasest tehnoloogiast olenemata võrdne kaitsetase.

tehnoloogiatega. Läbivaatamine soodustab seega uute tehnoloogiate, sealhulgas tehisintellekti levitamist ja kasutuselevõttu, tagades samas, et nõude esitajatel on asjaomasest tehnoloogiast olenemata võrdne kaitsetase **ning et kõik ettevõtjad saavad kasu võrdsetest võimalustest koos õiguskindlusega, vältides samal ajal ebaproportsionaalseid kulusid ning riske väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) ja idufirmade jaoks.**

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Direktiiv 85/374/EMÜ on vaja läbi vaadata ka seetõttu, et tagada sidusus ja kooskõla tooteohutust ja turujärelevalvet käsitlevate õigusaktidega liidu ja liikmesriikide tasandil. Lisaks tuleb selgitada põhimõisteid ja -kontseptsioone, et tagada sidusus ja õiguskindlus ning kajastada hiljutist Euroopa Liidu Kohtu praktikat.

Muudatusettepanek

(4) Direktiiv 85/374/EMÜ on vaja läbi vaadata ka seetõttu, et tagada sidusus ja kooskõla tooteohutust ja turujärelevalvet käsitlevate õigusaktidega liidu ja liikmesriikide tasandil. Lisaks **on läbivaatamine vajalik selleks, et täiendada lepinguvälist vastutust käsitlevaid liikmesriikide õigusakte ja tagada hüvitis ja kõrgetasemeline kaitse puudusega toodete tõttu kannatanud isikutele.** Ühtlasi tuleb selgitada põhimõisteid ja -kontseptsioone, et tagada sidusus ja õiguskindlus **ning võrdsed võimalused siseturul** ning kajastada hiljutist Euroopa Liidu Kohtu praktikat.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Arvestades vajalike muudatuste ulatuslikkust ning selleks, et tagada selgus ja õiguskindlus, tuleks direktiiv 85/374/EMÜ kehtetuks tunnistada ja

Muudatusettepanek

(5) Arvestades vajalike muudatuste ulatuslikkust ning selleks, et tagada **lihtne ja tõhus kohaldatavus**, selgus ja õiguskindlus, tuleks direktiiv 85/374/EMÜ

asendada uue direktiiviga.

kehtetuks tunnistada ja asendada uue direktiiviga.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) Selleks et tagada liidu tootevastutuse korra kõikehõlmavus, tuleks mittesüülist vastutust puudusega toodete eest kohaldada kõigi vallasasjade suhtes, **sealhulgas juhul**, kui need on integreeritud muudesse vallasasjadesse või paigaldatud kinnisasjadesse.

Muudatusettepanek

(6) Selleks et tagada liidu tootevastutuse korra kõikehõlmavus **ning lihtne ja tõhus kohaldatavus**, tuleks mittesüülist vastutust puudusega toodete eest kohaldada kõigi vallasasjade, **sealhulgas tarkvara suhtes, olenemata tarneviisist ja ka siis**, kui need on integreeritud muudesse vallasasjadesse või paigaldatud kinnisasjadesse.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Selleks et luua kõrge ja ühetaolise tarbijakaitsetasemega tõeline siseturg ning kajastada Euroopa Kohtu praktikat, ei tohiks liikmesriigid käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes säilitada ega kehtestada rangemaid või leebemaid sätteid, kui on sätestatud käesolevas direktiivis.

Muudatusettepanek

(8) Selleks et luua kõrge ja ühetaolise tarbijakaitsetasemega tõeline siseturg ning kajastada Euroopa Kohtu praktikat, ei tohiks liikmesriigid käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes säilitada ega kehtestada rangemaid või leebemaid sätteid, kui on sätestatud käesolevas direktiivis. **Käesolevas direktiivis sätestamata küsimustes tuleks kohaldada siseriiklikke menetlusnorme niivõrd, kuivõrd need ei kahjusta käesoleva direktiivi alusel sätestatud tootevastutuse süsteemi tõhusust ja eesmärke.**

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Vastavalt liikmesriigi õigussüsteemile võib kannatanu nõuda kahju hüvitamist sellise lepingulise või lepinguvälise vastutuse alusel, mis ei ole seotud toote puudusega, näiteks garantiil või süül põhinev vastutus. ***See hõlmab [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi .../... (tehisintellektiga seotud vastutuse direktiiv)] sätteid, millega kehtestatakse ühised normid teabe avaldamise ja tõendamiskoormise kohta tehisintellektisüsteemi tekitatud kahju süüliste nõuete kontekstis.*** Selliseid sätteid, mis aitavad muu hulgas samuti saavutada tarbijate tulemusliku kaitse, ei tohiks käesolev direktiiv mõjutada.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) Teatavates liikmesriikides võib kannatanul olla õigus esitada farmaatsiatoodete tekitatud kahju hüvitamise nõue siseriikliku vastutuse kohaldamise erikorra alusel ja seega on ***sellisel juhul*** farmaatsiaspektori tarbijate tõhus kaitse juba saavutatud. Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada selliste nõuete esitamise õigust.

Muudatusettepanek

(9) Vastavalt liikmesriigi õigussüsteemile võib kannatanu nõuda kahju hüvitamist sellise lepingulise või lepinguvälise vastutuse alusel, mis ei ole seotud toote puudusega, näiteks garantiil või süül põhinev vastutus. Selliseid sätteid, mis aitavad muu hulgas samuti saavutada tarbijate tulemusliku kaitse, ei tohiks käesolev direktiiv mõjutada.

Muudatusettepanek

(10) Teatavates liikmesriikides võib kannatanul olla õigus esitada farmaatsiatoodete tekitatud kahju hüvitamise nõue siseriikliku vastutuse kohaldamise erikorra alusel ja seega on ***sellistes liikmesriikides*** farmaatsiaspektori tarbijate tõhus kaitse juba saavutatud. ***Puuduseta ravimite tekitatud kahju katavad kõik liikmesriigid riiklike tervishoiusüsteemide või sotsiaalkindlustussüsteemide kaudu. Lisakahjude katmiseks on mõned liikmesriigid loonud ravimite jaoks spetsiaalsed kindlustusskeemid, mille alusel on kahju kannatanutel võimalik saada hüvitist, kui hoolimata asjaolust, et ravim ei ole puudusega, on see tekitanud kahju, ilma, et oleks vaja süüd või puudusi tõendada.*** Käesolev direktiiv ei

tohiks mõjutada selliste nõuete esitamise õigust. *Ei tohiks välistada kõnealuste spetsiaalsete siseriiklike vastutussüsteemide, tervishoiusüsteemide ja sotsiaalkindlustussüsteemide muutmist ega kindlustusskeemide võimalikku kasutuselevõttu. Sellised muudatused ei tohiks siiski kahjustada käesolevas direktiivis sätestatud tootevastutuse süsteemi tõhusust ja eesmärke.*

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Digiajastul võib toode olla materiaalne või immateriaalne. Tarkvara, nagu operatsioonisüsteemid, püsivara, arvutiprogrammid, rakendused või tehisintellektisüsteemid, pakutakse turul üha enam ja sellel on tooteohutuse seisukohast aina olulisem roll. Tarkvara saab turule lasta eraldiseisva tootena ja hiljem võib selle komponendina integreerida muudesse toodetesse ning kasutamise käigus võib see tekitada kahju. Õiguskindluse huvides tuleks seetõttu selgitada, et tarkvara on mittesüülise vastutuse kohaldamise eesmärgil toode olenemata selle tarnimise või kasutamise viisist ning seega ka olenemata sellest, kas tarkvara salvestatakse seadmesse või sellele pääseb juurde pilvetehnoloogia abil. Tarkvara lähtekoodi ei käsitata käesoleva direktiivi kohaldamisel tootena, sest tegemist on üksnes teabega. Tarkvara arendajat või tootjat, sealhulgas tehisintellektisüsteemi pakkujat [määruse (EL).../... (tehisintellekti käsitlev õigusakt)] tähenduses, tuleks kohelda tootjana.

Muudatusettepanek

(12) Digiajastul võib toode olla materiaalne või immateriaalne. Tarkvara, nagu operatsioonisüsteemid, püsivara, arvutiprogrammid, rakendused või tehisintellektisüsteemid, pakutakse turul üha enam ja sellel on tooteohutuse seisukohast aina olulisem roll. Tarkvara saab turule lasta eraldiseisva tootena ja hiljem võib selle komponendina integreerida muudesse toodetesse *või seda võib pakkuda ühe või mitme teenusena* ning kasutamise käigus võib see tekitada kahju. *Kahju tekitamise oht on proportsionaalne sellega, mil määral on tarkvara oluline sellega integreeritud või ühendatud toote toimimiseks ja mil määral see aitab kaasa ühe või mitme tootefunktsiooni täitmisele või kuivõrd selle puudumine takistaks toote üht või mitut funktsiooni täitmast. Eelkõige juhul, kui tarkvara, mis tavaliselt ja iseenesest ei kujuta endast märkimisväärset kahju tekitamise ohtu, sisaldub tootes, mille ohutusnõuded on suuremad, peaks kahju põhjustanud puuduste hindamisel arvesse võtma tarkvara tootja algset kavatsust.* Õiguskindluse huvides tuleks seetõttu selgitada, et tarkvara on mittesüülise vastutuse kohaldamise eesmärgil toode,

olenemata selle tarnimise või kasutamise viisist ning seega ka olenemata sellest, kas tarkvara salvestatakse seadmesse või sellele pääseb juurde *sidevõrgu või pilvetechnoloogia abil või seda pakutakse tarkvara kui teenuse mudeli abil*. Tarkvara lähtekoodi ei käsitata käesoleva direktiivi kohaldamisel tootena, sest tegemist on üksnes teabega. Tarkvara arendajat või tootjat, sealhulgas tehisintellektisüsteemi pakkujat [määruse (EL).../... (tehisintellekti käsitlev õigusakt)] tähenduses *ja tarkvaras olulisi muudatusi tegevat juurutajat*, tuleks kohelda tootjana.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12a) Eraldiseisvat tarkvara, mille tootja on spetsiaalselt ette näinud kasutamiseks ühel või mitmel meditsiiniseadme määratluses nimetatud meditsiinilisel eesmärgil, tuleks käsitada meditsiiniseadmena, samas kui üldotstarbeks ette nähtud tarkvara, isegi kui seda kasutatakse tervishoiuasutuses, või elustiili või enesetunde parandamiseks ette nähtud tarkvara, ei tuleks käsitada meditsiiniseadmena. Tarkvara käsitamine seadme või abiseadmena ei peaks sõltuma tarkvara asukohast ega tarkvara ja seadme vahelise ühenduse liigist.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 12 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12b) Füüsilisi isikuid, kes tavaliselt töötavad isikliku, mitte kutselise tegevuse

raames toote väljatöötamise, tootmise, valmistamise või kavandamise alal ja kes ei kontrolli toote valmistamist, integreerimist, turule laskmist või kasutuselevõttu, ei tohiks käesoleva direktiivi tähenduses käsitleda tootjatena.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

(13) Selleks et mitte takistada innovatsiooni ega teadusuuringuid, ei tohiks käesolevat direktiivi kohaldada ***sellise*** vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvara suhtes, ***mis on arendatud või tarnitud väljaspool äritegevust***. See kehtib eelkõige sellise tarkvara kohta, sealhulgas selle lähtekoodi ja muudetud versioonide kohta, mida jagatakse avalikult ning mis on vabalt juurdepääsetav, kasutatav, muudetav ja ümberjaotatav. Kui aga tarkvara tarnitakse tasu eest või isikuandmeid kasutatakse muul viisil kui üksnes tarkvara turvalisuse, ühilduvuse või koostalitlusvõime parandamiseks ***ning seetõttu tarnitakse tarkvara äritegevuse käigus***, tuleks käesolevat direktiivi kohaldada.

Muudatusettepanek

(13) Selleks et mitte takistada innovatsiooni ega teadusuuringuid, ei tohiks käesolevat direktiivi kohaldada vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvara suhtes ***vastavalt käesolevas direktiivis sätestatud tingimustele***. See kehtib eelkõige sellise tarkvara kohta, sealhulgas selle lähtekoodi ja muudetud versioonide kohta, mida jagatakse avalikult ning mis on vabalt juurdepääsetav, kasutatav, muudetav ja ümberjaotatav. ***Vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvara, mille puhul lähtekoodi jagatakse avalikult ning kasutajad saavad tarkvarale või selle muudetud versioonidele vabalt juurde pääseda, seda kasutada, muuta ja ümber jaotada, võib aidata kaasa teadusuuringutele ja turul leiduvale innovatsioonile. Selline tarkvara tugineb avalikele litsentsidele, mis tagavad vabaduse tarkvara käitada, kopeerida, levitada, uurida, muuta ja täiustada. Tagamaks, et innovatsiooni ja teadusuuringuid ei tõkestata, ei tohiks käesolev direktiiv mõjutada selliste avalike litsentside kasutamist.*** Kui aga tarkvara tarnitakse tasu eest või isikuandmeid kasutatakse muul viisil kui üksnes tarkvara turvalisuse, ühilduvuse või koostalitlusvõime parandamiseks, tuleks käesolevat direktiivi kohaldada.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13a) Tootjal peaks olema lubatud otsustada integreerida vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvara toote komponendina või lubada selle integreerimist, ühendamist või tarnimist kolmanda isiku poolt, mida tuleks õiguskindluse huvides käsitleda tootja kontrollitavate muudatustena. Sellistel juhtudel, kui toode lastakse turule või võetakse kasutusele äritegevuse käigus, tuleks kohaldada käesolevat direktiivi, mis tähendab, et sellisel juhul võib toote tootjat pidada vastutavaks kahju eest, mis tuleneb vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvara puudusest. Vaba ja avatud lähtekoodiga arendajat või tootjat ei tohiks siiski sellise kahju eest vastutavaks võtta, välja arvatud juhul, kui tarkvara tarnitakse tootjale tasu eest või isikuandmete eest, mida kasutatakse muul viisil kui üksnes tarkvara turvalisuse, ühilduvuse või koostalitlusvõime parandamiseks.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14) Digitootmisfaile, mis sisaldavad funktsionaalset teavet, mis on vajalik materiaalse eseme tootmiseks, võimaldades automaatset kontrolli selliste masinate või tööriistade üle nagu puurid, treipingid, freespingid ja 3D-printerid, tuleks käsitada toodetena, et tagada tarbijakaitse juhtudel, kui sellised failid on defektsed. Kahtluste vältimiseks tuleks samuti täpsustada, et

(14) Digitootmisfaile, mis sisaldavad funktsionaalset teavet, mis on vajalik materiaalse eseme tootmiseks, võimaldades automaatset kontrolli selliste masinate või tööriistade üle nagu puurid, treipingid, freespingid ja 3D-printerid, tuleks käsitada toodetena, et tagada tarbijakaitse juhtudel, kui sellised failid on defektsed. Kahtluste vältimiseks tuleks samuti täpsustada, et **toore ja elekter on tooted. Tooteid, mis on**

elekter on *toode*.

digitootmisfailid, mis on litsentsitud vaba ja avatud lähtekoodiga litsentside alusel, tuleks käsitleda samamoodi nagu vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvaratooteid.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Üha tavalisemaks muutub digiteenuste integreerimine tootesse või nende ühendamine tootega selliselt, et teenuse puudumine takistaks tootel täita üht oma funktsiooni, näiteks liiklusandmete pidevat edastamist navigatsioonisüsteemis. Kuigi käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada teenuste kui selliste suhtes, on vaja laiendada mittedirektiivset vastutust nimetatud digiteenustele, kuna need on toote ohutuse jaoks sama olulised kui füüsilised või digitaalsed komponendid. Selliseid seotud teenuseid tuleks käsitleda tootega ühendatud komponentidena, kui need on selle toote tootja kontrolli all selles mõttes, et neid osutab tootja ise või kui tootja **soovitab neid** või mõjutab muul viisil nende osutamist kolmanda isiku poolt.

Muudatusettepanek

(15) Üha tavalisemaks muutub digiteenuste integreerimine tootesse või nende ühendamine tootega selliselt, et teenuse puudumine takistaks tootel täita üht oma funktsiooni, näiteks liiklusandmete pidevat edastamist navigatsioonisüsteemis. ***Asjakohased funktsioonid, mida tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisel arvesse võtta, on need funktsioonid, mis on tootele tootja poolt omistatud või mida keskmine inimene võiks tootja antud tootekirjeldust silmas pidades mõistlikult eeldada.*** Kuigi käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada teenuste kui selliste suhtes, on vaja laiendada mittedirektiivset vastutust nimetatud digiteenustele, kuna need on toote ohutuse jaoks sama olulised kui füüsilised või digitaalsed komponendid. Selliseid seotud teenuseid tuleks käsitleda tootega ühendatud komponentidena, kui need on selle toote tootja kontrolli all selles mõttes, et neid osutab tootja ise või kui tootja ***annab loa*** või mõjutab muul viisil nende osutamist kolmanda isiku poolt.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15a) Seotud teenuseid ja muid

komponente, sealhulgas tarkvarauuendeid ja versioonitäiendeid, tuleks käsitada tootja kontrolli all olevatena, kui need on integreeritud ja tootega ühendatud või neid osutab tootja ise või kui tootja annab loa või nõusoleku nende osutamiseks kolmanda isiku poolt. Kui toode on turule lastud, tuleks seda käsitada tootja kontrolli all olevana niivõrd, kuivõrd tootja otsustab pakkuda tarkvarauuendeid või versioonitäiendeid või annab loa või nõusoleku nende pakkumiseks kolmanda isiku poolt.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Arvestades immateriaalse vara kasvavat tähtsust ja väärtust, tuleks hüvitada ka **andmekadu** või **andmelaostus**, näiteks kõvakettalt kustutatud **sisu**, **sealhulgas** andmete taastamise **kulud**. Selle tulemusena on tarbija kaitsmiseks vaja, et lisaks sellise olulise kahju hüvitamisele, mis tuleneb surmast või isikukahjust, näiteks matuse- või ravikuludest, või saamata jäänud tulust, ning varalise kahju hüvitamisele hüvitatakse ka **andmekaaost** või **andmelaostusest** tekkinud kahju. Käesolev direktiiv ei mõjuta **siiski** hüvitist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679,⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/58/EÜ,⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680⁴³ ega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁴⁴ rikkumise eest.

Muudatusettepanek

(16) Arvestades immateriaalse vara kasvavat tähtsust ja väärtust, tuleks hüvitada ka **andmete hävimisest** või **pöördumatust laostusest** (näiteks kõvakettalt kustutatud **digifailid**) **tingitud majanduslik kahju, kui tarbijad ei pääse andmetele juurde samamoodi, nagu enne kahju tekkimist, ja nad peavad nende andmete taastamise eest maksma. See peaks vajaduse korral hõlmama andmete taastamise kulusid**. Selle tulemusena on tarbija kaitsmiseks vaja, et lisaks sellise olulise kahju hüvitamisele, mis tuleneb surmast või isikukahjust, näiteks matuse- või ravikuludest, või saamata jäänud tulust, ning varalise kahju hüvitamisele hüvitatakse ka **andmete hävimisest** või **pöördumatust laostusest** tekkinud kahju. **Et vältida võimalikku kohtuvaidluste ohtu liiga paljudel juhtudel, ei tohiks andmete hävimist või pöördumatut laostust siiski hüvitada, kui kahju majanduslik väärtus on alla 1000 euro. Andmete hävimine või pöördumatu laostus erineb siiski andmelekkest või andmekaitse-eeskirjade rikkumisest, ning** käesolev direktiiv ei mõjuta hüvitist Euroopa Parlamendi ja

nõukogu määruse (EL) 2016/679,⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/58/EÜ,⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680⁴³ ega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁴⁴ rikkumise eest. ***Andmete hävimine või laostus ei põhjusta kannatanule automaatselt materiaalselt kahju, kui näiteks andmete varukoopia on olemas või andmeid on võimalik uuesti alla laadida või kui ettevõtja taastab või loob uuesti ajutiselt kättesaamatud andmed, näiteks virtuaalses keskkonnas. Vastavalt kaasaaitava hooletuse põhimõttele peaks olema võimalik ettevõtja vastutust vähendada või sellest keelduda, kui kahju kannatanud isikud on kahju tekkimisele ise hooletusest kaasa aidanud, näiteks kui võib põhjendatult eeldada, et teatavaid digifaile varundatakse korrapäraselt teises kohas.***

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119,

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119,

4.5.2016, lk 89).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

4.5.2016, lk 89).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Õiguskindluse huvides tuleks täpsustada, et isikukahju sisaldab ka meditsiiniliselt tunnustatud kahju psühholoogilisele tervisele.

Muudatusettepanek

(17) Õiguskindluse huvides tuleks täpsustada, et **liikmesriigid peaksid sätestama, et** isikukahju sisaldab ka meditsiiniliselt tunnustatud kahju psühholoogilisele tervisele, **mida on kinnitanud kohtu poolt määratud meditsiinieksperit, sealhulgas psühholoogid, ning mis piirdub tõsise kahjuliku mõjuga kannatanu vaimsele puutumatusele sellisel määral või sellise intensiivsusega, et see mõjutab kannatanu üldist tervislikku seisundit ja mida ei saa lahendada ilma ravi või arstiabi, võttes eelkõige arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni rahvusvahelist haiguste klassifikatsiooni.**

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) Liikmesriigid peaksid ette nägema täieliku ja nõuetekohase hüvitise igasuguse olulise kahju eest, mis tuleneb surmast või isikukahjust või vara kahjustamisest või

Muudatusettepanek

(18) **Kuigi** liikmesriigid peaksid ette nägema täieliku, **proportsionaalse** ja nõuetekohase hüvitise igasuguse olulise kahju eest, mis tuleneb surmast või

hävimisest *ning andmekaost või andmelaostusest, kuid* hüvitise arvutamise *normid peaksid nad siiski kehtestama ise. Lisaks ei tohiks käesolev direktiiv mõjutada mittevaralist kahju käsitlevaid siseriiklikke õigusnorme.*

isikukahjust või vara kahjustamisest või hävimisest, *peaksid liikmesriigid tagama, et nende siseriiklikud õigusnormid hüvitise arvutamise kohta võimaldavad kannatanutel saada täielikku ja nõuetekohast hüvitist ettevõtjalt, kes on lõppkokkuvõttes vastutav, või mis tahes muult asjaomaselt poolelt.*

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

(19) Tarbijate kaitsmiseks tuleks hüvitada füüsilisele isikule kuuluvale varale tekitatud kahju. Kuna vara kasutatakse üha enam nii isiklikel kui ka tööalastel eesmärkidel, on asjakohane näha ette sellises segakasutuses olevale varale tekitatud kahju hüvitamine. Pidades silmas käesoleva direktiivi eesmärki kaitsta tarbijaid, tuleks direktiivi kohaldamisalast välja jätta vara, mida kasutatakse üksnes tööalastel eesmärkidel.

Muudatusettepanek

(19) Tarbijate kaitsmiseks tuleks hüvitada füüsilisele isikule kuuluvale varale tekitatud kahju. Kuna vara kasutatakse üha enam nii isiklikel kui ka tööalastel eesmärkidel, on asjakohane näha ette sellises segakasutuses olevale varale tekitatud kahju hüvitamine. Pidades silmas käesoleva direktiivi eesmärki kaitsta tarbijaid, tuleks direktiivi kohaldamisalast välja jätta vara, mida kasutatakse üksnes tööalastel eesmärkidel. *Mitu liikmesriiki on siiski ette näinud võimaluse laiendada tarbijakaitse-eeskirju teistele nõrgematele osalejatele, näiteks komisjoni soovitus 2003/361/EÜ^{1a} määratletud mikroettevõtjatele. Seepärast tuleks liikmesriike julgustada hüvitama kahju, mis on tekitatud varale, mida mikroettevõtjad kasutavad üksnes tööalastel eesmärkidel.*

^{1a} Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20**

Komisjoni ettepanek

(20) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada toodete suhtes, mis lastakse turule või, kui see on asjakohane, võetakse kasutusele äritegevuse käigus kas tasu eest või tasuta, näiteks tooted, mida tarnitakse sponsorkampaania raames, või tooted, mis on valmistatud riiklikest vahenditest rahastatava teenuse osutamiseks, kuna see tarneviis on endiselt majanduslikku või ärilist laadi.

Muudatusettepanek

(20) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada toodete suhtes, mis lastakse turule või, kui see on asjakohane, võetakse kasutusele äritegevuse käigus kas tasu eest või tasuta, näiteks tooted, mida tarnitakse sponsorkampaania raames, või tooted, mis on valmistatud riiklikest vahenditest rahastatava teenuse osutamiseks, kuna see tarneviis on endiselt majanduslikku või ärilist laadi. ***Vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvara ühist arendamist ega sellise tarkvara avatud hoidlates kättesaadavaks tegemist ei tohiks käsitada turule laskmise või kasutuselevõtmisena. Turul kättesaadavaks tegemise mõistes võib äritegevust siiski iseloomustada tasu küsimine või tasuline tarkvarauuend, välja arvatud juhul, kui selle eesmärk on üksnes tegelike kulude katmine, või isikuandmete kasutamine muudel põhjustel kui tarkvara turvalisuse, ühilduvuse või koostalitlusvõime parandamine. Heategevusorganisatsioonide või hobiga tegelejate juhuslikke tarneid ei tohiks pidada ärilises kontekstis toimuvaks.***

Muudatusettepanek 22

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

(20a) Tooted, mida ei kavatseta turule lasta või kasutusele võtta, kuna need on näiteks mõeldud ainult isiklikuks kasutuseks või ainult kontrollitud ja piiratud olukorras kasutamiseks, kuid mis ilmuvad turule või mis võetakse kasutusele näiteks pärast varastamist, tuleks käesoleva direktiivi

kohaldamisalast välja jätta.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20b) Võttes arvesse toodete, ärimudelite ja tarneahelate keerukuse kasvamist ning arvestades, et käesoleva direktiivi eesmärk on tagada, et tarbijad saaksid lihtsalt kasutada oma õigust saada hüvitist puudusega toodete põhjustatud kahju korral, peaksid liikmesriigid tagama, et nende pädevad tarbijakaitseasutused ja -organid annavad mõjutatud tarbijatele kogu asjakohase teabe ja kohandatud juhiseid, et nad saaksid käesoleva direktiivi kohaselt tõhusalt kasutada oma õigust hüvitisele. Liikmesriikide tarbijakaitseasutused ja -organid peaksid korrapäraselt vahetama neile teada olevat asjakohast teavet ning tegema tihedat koostööd turujärelevalveasutustega.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22) Tarbijate tervise ja vara kaitsmiseks ei tuleks toote puuduste kindlaksmääramisel lähtuda selle kasutuskõlblikkusest, vaid sellise ohutuse puudumisest, mida **üldsusel** on õigus eeldada. Toote puuduste hindamine peaks hõlmama objektiivset analüüsi ega tohiks viidata ohutusele, mida igal konkreetsel isikul on õigus eeldada. Ohutust, mida **üldsusel** on õigus eeldada, tuleks hinnata, võttes muu hulgas arvesse kõnealuse toote **sihtotstarvet**, objektiivseid tunnuseid ja

(22) Tarbijate tervise ja vara kaitsmiseks ei tuleks toote puuduste kindlaksmääramisel lähtuda selle kasutuskõlblikkusest, vaid sellise ohutuse puudumisest, mida **keskmisel inimesel** on õigus eeldada **või mis on nõutav liidu või liikmesriigi õigusega**. Toote puuduste hindamine peaks hõlmama objektiivset analüüsi ega tohiks viidata ohutusele, mida igal konkreetsel isikul on õigus eeldada. Ohutust, mida **keskmisel inimesel** on õigus eeldada, tuleks hinnata, võttes muu hulgas

omadusi ning selle kasutajarühma erinõudeid, kellele toode on mõeldud. Mõnede toodetega, nagu eluvõimelisust toetavad meditsiiniseadmed, kaasneb eriti suur oht inimestele kahju tekitada ja seetõttu on nendega seotud eriti kõrged ohutusosalased ootused. Selliste ootuste arvessevõtmiseks peaks kohtul olema võimalik pidada toodet puudusega tooteks ilma selle tegelikku puudust kindlaks määramata, kui see kuulub samasse tootmisseeriasse kui toode, mille puhul on juba tõendatud, et see on puudusega.

arvesse kõnealuse toote **mõistlikult eeldatavat kasutust, esitusviisi**, objektiivseid tunnuseid ja omadusi ning selle kasutajarühma erinõudeid, kellele toode on mõeldud. **Lisaks tuleks arvesse võtta vastavust liidu ja liikmesriigi õiguses sätestatud asjakohastele tooteohutusnõuetele, eelkõige juhul, kui mittevastavus on suurendanud ohtu, et toode võib tekitada kannatanule kahju, ja see oht on realiseerunud. Ettevõtjad ei peaks siiski vastutama, kui nad tõendavad, et kannatanu kantud kahju oleks tekkinud ka siis, kui oleks järgitud liidu või liikmesriigi õiguse kohaseid kohustuslikke nõudeid.** Mõnede toodetega, nagu eluvõimelisust toetavad meditsiiniseadmed, kaasneb eriti suur oht inimestele kahju tekitada ja seetõttu on nendega seotud eriti kõrged ohutusosalased ootused. Selliste ootuste arvessevõtmiseks peaks kohtul olema võimalik pidada toodet puudusega tooteks ilma selle tegelikku puudust kindlaks määramata, kui see kuulub samasse tootmisseeriasse kui toode, mille puhul on juba tõendatud, et see on puudusega.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

(23) Selleks et kajastada omavahel ühendatud toodete suurenevat levikut, tuleks toote ohutuse hindamisel võtta arvesse ka muude toodete mõju kõnealusele tootele. Arvesse tuleks võtta ka toote õpivõime mõju tema ohutusele pärast kasutuselevõttu, et kajastada õigusjärgset ootust, et toote tarkvara ja selle aluseks olevad algoritmid on projekteeritud nii, et ära hoida toote ohtlikku käitumist. Selleks et kajastada seda, et digiajastul jäävad paljud tooted tootja kontrolli alla ka pärast nende turulelaskmist, tuleks toote

Muudatusettepanek

(23) Selleks et kajastada omavahel ühendatud toodete suurenevat levikut, tuleks toote ohutuse hindamisel võtta arvesse ka muude toodete **mõistlikult eeldatavat** mõju kõnealusele tootele. Arvesse tuleks võtta ka toote õpivõime mõju tema ohutusele pärast **selle turule laskmist või** kasutuselevõttu, et kajastada õigusjärgset ootust, et toote tarkvara ja selle aluseks olevad algoritmid on projekteeritud nii, et ära hoida toote ohtlikku käitumist. **Eelkõige juhul, kui tarkvara, mis tavaliselt ja iseenesest ei kujuta endast**

ohutuse hindamisel arvesse võtta ka ajahetke, millest alates toode ei ole enam tootja kontrolli all. Samuti võib toodet pidada puudusega tooteks, kui sellel on küberturvanõrkused.

märkimisväärset kahju tekitamise ohtu, sisaldub tootes, mille ohutusnõuded on suuremad, näiteks kui tegemist on elutähtsate meditsiiniseadmetega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/745^{1a} artikli 2 punkti 1 tähenduses, peaks kahju põhjustanud puuduste hindamisel arvesse võtma tarkvara arendaja või tootja algset kavatsust. Selleks et kajastada seda, et digiajastul jäävad paljud tooted tootja kontrolli alla ka pärast nende turulelaskmist, tuleks toote ohutuse hindamisel arvesse võtta ka ajahetke, millest alates toode ei ole enam tootja kontrolli all. Samuti võib toodet pidada puudusega tooteks, kui sellel on küberturvanõrkused, ***mille korral toode ei vasta liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud ohutusega seotud küberturvalisuse nõuetele.***

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1).

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Selleks et kajastada tooteohutust ja turujärelevalvet käsitlevate õigusaktide asjakohasust sellise ohutustaseme kindlaksmääramisel, mida ***üldsusel*** on õigus eeldada, tuleks selgitada, et hindamisel tuleks arvesse võtta ka ***ohutusnõudeid***, sealhulgas ohutusega seotud küberturvalisuse nõudeid, ning

Muudatusettepanek

(24) Selleks et kajastada tooteohutust ja turujärelevalvet käsitlevate õigusaktide asjakohasust sellise ohutustaseme kindlaksmääramisel, mida ***keskmisel inimesel*** on õigus eeldada, tuleks selgitada, et hindamisel tuleks arvesse võtta ka ***asjakohaseid tooteohutusnõudeid***, sealhulgas ***liidu või liikmesriigi õiguses***

reguleerivate asutuste sekkumist, näiteks toodete tagasinõudmist, või ettevõtjate endi sekkumist. **Sellised** sekkumised ei tohiks siiski iseenesest olla aluseks eeldusele, et toode on puudusega.

sütestatud ohutusega seotud küberturvalisuse nõudeid, ning reguleerivate asutuste sekkumist, näiteks toodete tagasinõudmist, või ettevõtjate endi sekkumist. **Vabatahtlikud** sekkumised ei tohiks siiski iseenesest olla aluseks eeldusele, et toode on puudusega.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) Tarbijate valikuvõimaluste suurendamise huvides ja **innovatsiooni** soodustamiseks ei tohiks järeldada, et toode on puudusega ainuüksi seetõttu, et turul on või turule lastakse hiljem parem toode. Samuti ei tohiks ainuüksi tooteuuendite või versioonitäiendite pakkumisest järeldada, et toote varasem versioon on puudusega.

Muudatusettepanek

(25) Tarbijate valikuvõimaluste suurendamise huvides **ning innovatsiooni, teadusuuringute ja uutele tehnoloogiatele hõlpsa juurdepääsu** soodustamiseks ei tohiks järeldada, et **varasem** toode on puudusega ainuüksi seetõttu, et turul on või turule lastakse hiljem parem toode. Samuti ei tohiks ainuüksi tooteuuendite või versioonitäiendite pakkumisest järeldada, et toote varasem versioon on puudusega.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

(28) Internetimüük on pidevalt ja kindlalt suurenenud ning toonud kaasa uued ärimudelid ja turuosalised, näiteks digiplatvormid. **[Määrus [.../...], mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt),] ja [määrus [.../...] üldise tooteohutuse kohta] reguleerivad** muu hulgas digiplatvormide kohustusi ja vastutust ebaseadusliku sisu, sealhulgas toodete eest. Kui digiplatvorm on puudusega toote tootja, importija või turustaja, peaks ta vastutama samadel tingimustel kui selline ettevõtja. Kui

Muudatusettepanek

(28) Internetimüük on pidevalt ja kindlalt suurenenud ning toonud kaasa uued ärimudelid ja turuosalised, näiteks digiplatvormid. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EL) 2022/2065^{1a} ja (EL) 2023/988^{1b} reguleeritakse** muu hulgas digiplatvormide kohustusi ja vastutust ebaseadusliku sisu, sealhulgas toodete eest. Kui digiplatvorm on puudusega toote tootja, importija või turustaja, peaks ta vastutama samadel tingimustel kui selline ettevõtja. Kui veebiplatvormidel on kaupleja ja tarbija

veebiplatvormidel on kaupleja ja tarbija vahelises toodete müügis üksnes vahendaja roll, kohaldatakse nende suhtes digiteenuste õigusakti kohast tingimuslikku vastutusest vabastamist. Digiteenuste õigusaktis on siiski sätestatud, et digiplatvorm, mis võimaldab tarbijal sõlmida kauplejaga kauglepingu, ei ole tarbijakaitse normide kohaselt vastutusest vabastatud, kui ta esitleb toodet või võimaldab muul moel konkreetse tehingu teha viisil, mis paneks keskmise tarbija uskuma, et toodet pakub kas digiplatvorm ise või tema alluvuses või kontrolli all tegutsev kaupleja. Kui digiplatvorm esitleb toodet või võimaldab muul moel teha konkreetse tehingu, peaks kõnealuse põhimõtte kohaselt olema võimalik võtta teda vastutusele samamoodi nagu turustajat käesoleva direktiivi alusel. See tähendab, et ta vastutab üksnes siis, kui ta esitleb toodet või võimaldab muul moel teha konkreetse tehingu, ja üksnes juhul, kui digiplatvorm ei suuda viivitamata tuvastada liidus asuvat asjaomast ettevõtjat.

vahelises toodete müügis üksnes vahendaja roll, kohaldatakse nende suhtes digiteenuste õigusakti kohast tingimuslikku vastutusest vabastamist. Digiteenuste õigusaktis on siiski sätestatud, et digiplatvorm, mis võimaldab tarbijal sõlmida kauplejaga kauglepingu, ei ole tarbijakaitse normide kohaselt vastutusest vabastatud, kui ta esitleb toodet või võimaldab muul moel konkreetse tehingu teha viisil, mis paneks keskmise tarbija uskuma, et toodet pakub kas digiplatvorm ise või tema alluvuses või kontrolli all tegutsev kaupleja. Kui digiplatvorm esitleb toodet või võimaldab muul moel teha konkreetse tehingu, peaks kõnealuse põhimõtte kohaselt olema võimalik võtta teda vastutusele samamoodi nagu turustajat käesoleva direktiivi alusel. See tähendab, et ta vastutab üksnes siis, kui ta esitleb toodet või võimaldab muul moel teha konkreetse tehingu, ja üksnes juhul, kui digiplatvorm ei suuda viivitamata tuvastada liidus asuvat asjaomast ettevõtjat.

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1).

^{1b} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/988, milles käsitletakse üldist tooteohutust ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1025/2012 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1828 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/95/EÜ ja nõukogu direktiiv 87/357/EMÜ (ELT L 135, 23.5.2023, lk 1).

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) Üleminekul lineaarmajanduselt ringmajandusele on tooted projekteeritud nii, et need oleksid vastupidavamad, korduskasutatavad, parandatavad ja täiendatavad. Liit edendab ka toodete ja komponentide kasutusiga pikendavaid uuenduslikke ja kestlikke tootmis- ja tarbimisviise, nagu taastamine, renoveerimine ja parandamine⁴⁷. Lisaks on võimalik toodet muuta tarkvara muutmise, sealhulgas versioonitäiendite abil. Kui toodet muudetakse oluliselt väljaspool algse tootja kontrolli, peetakse seda uueks tooteks ja isikut, kes tegi olulise muudatuse, peaks olema võimalik pidada muudetud toote tootjana vastutavaks, sest asjakohaste liidu õigusaktide kohaselt vastutab ta selle eest, et toode vastab ohutusnõuetele. Kas muudatus on oluline, määratakse kindlaks asjakohastes liidu ja liikmesriikide *ohutuslastes* õigusaktides sätestatud kriteeriumide alusel, näiteks juhul, kui muudetakse algset kavandatud otstarvet või mõjutatakse toote vastavust kohaldatavatele ohutusnõuetele. Ringmajanduse riskide õiglase jaotamise huvides tuleks olulise muudatuse teinud ettevõtja vastutusest vabastada, kui ta suudab tõendada, et kahju on seotud toote osaga, mida muudatus ei mõjutanud. Käesoleva direktiivi alusel ei tohiks vastutust kohaldada ettevõtjate suhtes, kes teevad parandusi või muid toiminguid, millega ei kaasne olulisi muudatusi.

Muudatusettepanek

(29) Üleminekul lineaarmajanduselt ringmajandusele on tooted projekteeritud nii, et need oleksid vastupidavamad, korduskasutatavad, parandatavad ja täiendatavad. Liit edendab ka toodete ja komponentide kasutusiga pikendavaid uuenduslikke ja kestlikke tootmis- ja tarbimisviise, nagu taastamine, renoveerimine ja parandamine⁴⁷. Lisaks on võimalik toodet muuta tarkvara muutmise, sealhulgas versioonitäiendite abil. Kui toodet muudetakse oluliselt väljaspool algse tootja kontrolli, peetakse seda uueks tooteks ja isikut, kes tegi olulise muudatuse, peaks olema võimalik pidada muudetud toote tootjana vastutavaks **ja talle peaksid kehtima samad kohustused, mis tootjale**, sest asjakohaste liidu õigusaktide kohaselt vastutab ta selle eest, et toode vastab ohutusnõuetele. **Neid nõudeid tuleks aga kohaldada ainult toote muudetud osa suhtes tingimusel, et muudatus ei mõjuta toodet tervikuna. Seetõttu peaks olulise muudatuse teinud isiku vastutus piirduma toote muudetud osaga, kui muudatus ei avalda mõju tootele tervikuna.** Kas muudatus on oluline, määratakse kindlaks asjakohastes liidu *õigusaktides, sealhulgas määruses (EL) 2023/988*, ja liikmesriikide *tooteohutuslastes* õigusaktides sätestatud kriteeriumide alusel. **Muudatused tuleks lugeda oluliseks** näiteks juhul, kui **nendega** muudetakse algset kavandatud otstarvet või mõjutatakse toote vastavust kohaldatavatele ohutusnõuetele. Ringmajanduse riskide õiglase jaotamise huvides tuleks olulise muudatuse teinud ettevõtja vastutusest vabastada, kui ta suudab tõendada, et kahju on seotud toote osaga, mida muudatus ei mõjutanud. Käesoleva direktiivi alusel ei tohiks vastutust kohaldada ettevõtjate suhtes, kes

teevad parandusi või muid toiminguid, millega ei kaasne olulisi muudatusi.
Eelkõige võib kolmanda isiku poolt tarkvarauuendite või versioonitüüenduste pakkumine pärast seda, kui tootja on lõpetanud tootele toe pakkumise, avaldada keskkonnale väga positiivset mõju, aidates kaasa sellise toote parandatavusele ja pikaajalisusele, ning seda ei tohiks ebaproportsionaalselt või negatiivselt mõjutada käesolev direktiiv.

⁴⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final).

⁴⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final).

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 29 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(29a) Kui kannatanud ei saa hüvitist seetõttu, et ükski ettevõtja ei ole käesoleva direktiivi kohaselt vastutav, või seetõttu, et vastutavad ettevõtjad on maksejõuetud või on tegevuse lõpetanud, peaks liikmesriikidel olema võimalik kasutada olemasolevaid siseriiklikke valdkondlikke hüvitusskeeme või luua liikmesriigi õiguse alusel uusi skeeme, mida ei tohiks rahastada avaliku sektori tuludest, et nõuetekohaselt hüvitada kahju kannatanud isikutele, kes on kandnud puudusega toodete tõttu kahju.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Võttes arvesse süüst sõltumatu vastutuse panemist ettevõtjale ja selleks, et saavutada riski õiglane jaotamine, peaks kannatanul, kes nõuab puudusega toote tekitatud kahju hüvitamist, lasuma kohustus tõendada kahju, toote puudust ja põhjuslikku seost nende kahe vahel. Kannatanu on siiski sageli tootjaga võrreldes oluliselt ebasoodsamas olukorras, kuna tootjal on juurdepääs teabele selle kohta, kuidas toode toodeti ja kuidas see toimib, ning ta saab sellest teabest aru. Selline teabe asümmeetria võib kahjustada riski õiglast jaotamist, eelkõige tehniliselt või teaduslikult keerukatel juhtudel.

Muudatusettepanek

(30) Võttes arvesse süüst sõltumatu vastutuse panemist ettevõtjale ja selleks, et saavutada riski õiglane jaotamine, peaks kannatanul, kes nõuab puudusega toote tekitatud kahju hüvitamist, lasuma kohustus tõendada kahju, toote puudust ja põhjuslikku seost nende kahe vahel. ***Liikmesriikidel peaks olema võimalik anda riigi tarbijakaitseorganitele õigus esindada tarbijate huve toote puuduste, puudusega toote poolt põhjustatud kahju ning nende kahe vahelise põhjusliku seose tõendamiseks vajalike tõendite kogumise protsessis.*** Kannatanu on siiski sageli tootjaga võrreldes oluliselt ebasoodsamas olukorras, kuna tootjal on juurdepääs teabele selle kohta, kuidas toode toodeti ja kuidas see toimib, ning ta saab sellest teabest aru. Selline teabe asümmeetria võib kahjustada riski õiglast jaotamist, eelkõige tehniliselt või teaduslikult keerukatel juhtudel. ***Käesoleva direktiivi ettepanekule lisatud komisjoni mõjuhinnangu aruandes rõhutati tõsiasja, et kõige sagedasemad põhjused nõuete tagasilükkamiseks on seotud puuduse ning selle ja kahju vahelise seose tõendamisega, mis kokku moodustab tagasilükkamistest 53 %. Teisest küljest leiti komisjoni 2018. aasta hinnangus nõukogu direktiivi 85/374/EMÜ kohta, et aastatel 2000–2016 rahuldati ligikaudu 60 % puudusega toodetega seotud nõuetest.***

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 31

Komisjoni ettepanek

(31) Seepärast on ***vaja hõlbustada hageja juurdepääsu kohtumenetluses kasutatavatele tõenditele, tagades samal***

Muudatusettepanek

(31) Seepärast ***peaks liikmesriikide kohtutel olema puudusega tootega tekitatud kahju hüvitamist käsitlevates***

ajal, et selline juurdepääs piirdub vajaliku ja proportsionaalse juurdepääsuga ning et kaitstakse konfidentsiaalset teavet ja ärisaladusi. Selliste tõendite hulka peaksid kuuluma ka dokumendid, mille kostja peab koostama *ex novo*, kogudes või liigitades olemasolevaid tõendeid.

kohtumenetlustes võimalik hageja taotlusel, kes on esitanud kahju hüvitamise nõude usutavuse tõendamiseks piisavad faktid ja tõendid, nõuda kostjalt tema käsutuses olevate asjakohaste tõendite avaldamist vastavalt siseriiklikule menetlusõigusele. Liikmesriikide kohtutel peaks olema võimalik kostja taotlusel nõuda hagejalt tema käsutuses olevate asjakohaste tõendite avaldamist vastavalt siseriiklikule menetlusõigusele. Nõutav tõendite avaldamine peaks piirduma sellega, mis on vajalik ja proportsionaalne, ning seda tuleks teha nii, et oleks tagatud ärisaladuste kaitse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/943^{1a}. Selliste tõendite hulka peaksid kuuluma ka dokumendid, mille kostja peab koostama *ex novo*, kogudes või liigitades olemasolevaid tõendeid. *Võttes arvesse teatud tüüpi andmete, eriti digitoodetest pärinevate andmete keerukust, tuleks avaldatavad tõendid esitada hõlpsasti kättesaadaval ja kergesti mõistetaval viisil.*

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1).

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 31 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(31a) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada siseriiklikku õigust seoses tõendite kohtueelse avaldamisega.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

(32) Seoses ärisaladustega ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu*** direktiivi (EL) 2016/943⁴⁸ tähenduses peaks liikmesriigi kohtutel olema õigus võtta ***erimeetmeid***, et tagada ***ärisaladuste*** konfidentsiaalsus menetluse ajal ja pärast seda, saavutades samal ajal õiglase ja proportsionaalse tasakaalu ärisaladuse omaja saladuse hoidmise huvi ja kannatanu huvide vahel. See peaks hõlmama vähemalt meetmeid, millega antakse vaid piiratud arvule inimestele juurdepääs ärisaladusi või väidetavaid ärisaladusi sisaldavatele dokumentidele ning kohtuistungitele või väljajätetega dokumentidele või kohtuistungite protokollidele. Selliste meetmete üle otsustamisel peaksid liikmesriigi kohtud võtma arvesse: i) vajadust tagada õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele; ii) poolte ja vajaduse korral kolmandate isikute õigustatud huve ning iii) kummalegi poolele ja vajaduse korral kolmandatele isikutele tulenevat võimalikku kahju, kui sellised meetmed võetakse või need tagasi lükatakse.

⁴⁸***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1).***

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 33

Muudatusettepanek

(32) Seoses ärisaladustega direktiivi (EL) 2016/943 tähenduses peaks liikmesriigi kohtutel olema õigus võtta ***kõik vajalikud meetmed***, et tagada ***nende*** konfidentsiaalsus menetluse ajal ja pärast seda, saavutades samal ajal õiglase ja proportsionaalse tasakaalu ärisaladuse omaja saladuse hoidmise huvi ja kannatanu huvide vahel. See peaks hõlmama vähemalt meetmeid, millega antakse vaid piiratud arvule inimestele juurdepääs ärisaladusi või väidetavaid ärisaladusi sisaldavatele dokumentidele ning kohtuistungitele või väljajätetega dokumentidele või kohtuistungite protokollidele. Selliste meetmete üle otsustamisel peaksid liikmesriigi kohtud võtma arvesse: i) vajadust tagada õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele; ii) poolte ***õigustatud huve, sealhulgas kahju suurust***, ja vajaduse korral kolmandate isikute õigustatud huve ning iii) kummalegi poolele ja vajaduse korral kolmandatele isikutele tulenevat võimalikku kahju, kui sellised meetmed võetakse või need tagasi lükatakse.

Komisjoni ettepanek

(33) Samuti on vaja leevendada hageja tõendamiskoormist, kui teatavad tingimused on täidetud. Hageja tõendamiskustude vähendamiseks kasutatakse tavaliselt ümberlükatavaid eeldusi ja need võimaldavad kohtul tugineda puuduse või põhjusliku seose olemasolu näitamisel mõnele muule tõendatud asjaolule, säilitades samal ajal kostja õigused. Selleks et motiveerida täitma teabe avaldamise kohustust, peaksid liikmesriikide kohtud eeldama, et toode on puudusega, kui kostja seda kohustust ei täida. Tarbijate ja üldsuse kaitsmiseks kahju tekkimise ohu eest on vastu võetud palju õigusnorme ja kohustuslikke ohutusnõudeid. Selleks et tugevdada tooteohutusnormide ja vastutuse normide vahelist tihedat seost, tuleks selliste nõuete täitmatajätmise korral eeldada, et toode on puudusega. See hõlmab ka juhtumeid, kus toode ei ole varustatud vahenditega, mis võimaldavad salvestada teavet toote toimimise kohta, nagu on nõutud liidu või liikmesriigi õiguses. Sama peaks kehtima ilmse rikke korral, näiteks kui klaaspudel tavapärase kasutamise ajal lõhkeb, sest tarbetult koormav on nõuda hagejalt puuduse tõendamist, kui asjaolud on sellised, et selle olemasolu on vaieldamatu.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek

(34) Liikmesriigi kohus peaks **eeldama** ka toote **puudust** või **põhjuslikku seost** kahju ja puuduse vahel või **mõlemat**, kui vaatamata sellele, et kostja avaldab teavet, oleks hagejal kohtuasja tehnilist või teaduslikku keerukust arvestades ülemäära

Muudatusettepanek

(33) Samuti on vaja leevendada hageja tõendamiskoormist, kui teatavad tingimused on täidetud. Hageja tõendamiskustude vähendamiseks kasutatakse tavaliselt ümberlükatavaid eeldusi ja need võimaldavad kohtul tugineda puuduse või põhjusliku seose olemasolu näitamisel mõnele muule tõendatud asjaolule, säilitades samal ajal kostja õigused. Selleks et motiveerida täitma teabe avaldamise kohustust, peaksid liikmesriikide kohtud eeldama, et toode on puudusega, kui kostja seda kohustust ei täida. Tarbijate ja üldsuse kaitsmiseks kahju tekkimise ohu eest on vastu võetud palju õigusnorme ja kohustuslikke ohutusnõudeid, **sealhulgas määruse (EL) 2023/988 alusel**. Selleks et tugevdada tooteohutusnormide ja vastutuse normide vahelist tihedat seost, tuleks selliste nõuete täitmatajätmise korral eeldada, et toode on puudusega. See hõlmab ka juhtumeid, kus toode ei ole varustatud vahenditega, mis võimaldavad salvestada teavet toote toimimise kohta, nagu on nõutud liidu või liikmesriigi õiguses. Sama peaks kehtima ilmse rikke korral, näiteks kui klaaspudel tavapärase kasutamise ajal lõhkeb, sest tarbetult koormav on nõuda hagejalt puuduse tõendamist, kui asjaolud on sellised, et selle olemasolu on vaieldamatu.

Muudatusettepanek

(34) Liikmesriigi kohus peaks **leevendada** ka toote **puuduse** või **põhjusliku seose** kahju ja puuduse vahel **tõendamise koormist** või **mõlema tõendamise koormist**, kui vaatamata sellele, et kostja avaldab teavet **ja juhtumi**

raske tõendada toote puudust või põhjuslikku seost või mõlemat. Sellisel juhul kahjustatakse tõendite nõudmisega hüvitise saamise õiguse tõhusust. Võttes arvesse, et tootjal on eksperditeadmised ja ta on paremini informeeritud kui kannatanu, peaks **eelduse ümber lükkama tootja**. Tehnilise või teadusliku keerukuse peaks kindlaks tegema liikmesriigi kohus iga juhtumi puhul eraldi, võttes arvesse erinevaid tegureid. Nende tegurite hulka peaks kuuluma **toote, näiteks uuendusliku meditsiiniseadme** keerukus; kasutatud tehnoloogia, näiteks masinõppe keerukus; hageja poolt analüüsitava teabe ja andmete keerukus ning põhjusliku seose keerukus, näiteks ravimi või toiduaine ja terviseprobleemi tekkimise vahelise seose korral, või sellise seose keerukus, mille tõendamine nõuaks hagejalt tehisintellektisüsteemi sisemise toimimise selgitamist. Ka ülemääraste raskusi peaks liikmesriigi kohus hindama iga juhtumi puhul eraldi. Kuigi hageja peaks esitama argumendid ülemääraste raskuste kohta, ei tohiks nõuda selliste raskuste tõendamist. Näiteks tehisintellektisüsteemi käsitlevas nõudes ei peaks hageja selleks, et kohus saaks otsustada, kas esinevad ülemäärased raskused, olema kohustatud selgitama tehisintellektisüsteemi eriomadusi ega seda, kuidas need omadused raskendavad põhjusliku seose kindlakstegemist. Kostjal peaks olema võimalus vaidlustada ülemääraste raskuste olemasolu.

kõiki olulisi asjaolusid arvesse võttes, oleks hagejal kohtuasja tehnilist või teaduslikku keerukust arvestades ülemäärane raske tõendada toote puudust või põhjuslikku seost või mõlemat. Sellisel juhul kahjustatakse tõendite nõudmisega hüvitise saamise õiguse tõhusust. Võttes arvesse, et kuna tootjal on eksperditeadmised ja ta on paremini informeeritud kui kannatanu, peaks **hagejal olema kohustus vastavate tõendite alusel tõendada, et on võimalik, et toode on kahju tekkimist mõjutanud, ja juhul, kui hageja raskused on seotud puuduse tõendamisega, et on võimalik, et toode oli puudusega, või kui hageja raskused on seotud põhjusliku seose tõendamisega, siis, et selle puudus oli kahju tekkimise võimalik põhjus**. Tehnilise või teadusliku keerukuse peaks kindlaks tegema liikmesriigi kohus iga juhtumi puhul eraldi, võttes arvesse erinevaid tegureid. Nende tegurite hulka peaks kuuluma **asjaomase valdkonna ekspertide põhjendatud nõuanded, toote** keerukus, kasutatud tehnoloogia, näiteks masinõppe keerukus; hageja poolt analüüsitava teabe ja andmete keerukus ning põhjusliku seose keerukus, näiteks ravimi või toiduaine ja terviseprobleemi tekkimise vahelise seose korral, või sellise seose keerukus, mille tõendamine nõuaks hagejalt tehisintellektisüsteemi sisemise toimimise selgitamist. Ka ülemääraste raskusi peaks liikmesriigi kohus hindama iga juhtumi puhul eraldi. Kuigi hageja peaks esitama argumendid ülemääraste raskuste kohta, ei tohiks nõuda selliste raskuste tõendamist. Näiteks tehisintellektisüsteemi käsitlevas nõudes ei peaks hageja selleks, et kohus saaks otsustada, kas esinevad ülemäärased raskused, olema kohustatud selgitama tehisintellektisüsteemi eriomadusi ega seda, kuidas need omadused raskendavad põhjusliku seose kindlakstegemist. Kostjal peaks olema võimalus vaidlustada ülemääraste raskuste olemasolu **tõendades näiteks, et hagejal on piisavalt tõendeid toote puuduse või toote puuduse ja kahju**

vahelise põhjusliku seose või mõlema tõendamiseks. Sellisel juhul ei tohiks eeldada toote puudust või toote puuduse ja kahju vahelist põhjuslikku seost või mõlemat.

Muudatusettepanek 37

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35**

Komisjoni ettepanek

(35) Selleks et jaotada riski õiglaselt ja vältida tõendamiskoormise ümberpöörämist, peaks hageja eelduse kasutamiseks tõendama piisavalt asjakohaste tõenditega, et on tõenäoline, et juhul, kui hageja raskused on seotud puuduse tõendamisega, on toode puudusega, või et juhul, kui hageja raskused on seotud põhjusliku seose tõendamisega, on toote puudus kahju tekkimise tõenäoline põhjus.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 38

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36**

Komisjoni ettepanek

*(36) Riski õiglase jaotamise huvides tuleks ettevõtja vastutusest vabastada, kui ta suudab tõendada teatavate süüd välistavate asjaolude olemasolu. Ta ei peaks vastutama, kui ta suudab tõendada, et mõni teine isik on põhjustanud vastu tema tahtmist toote väljaviimise tootmisprotsessist või et toote puuduse tegelik põhjus oli **kohustuslike eeskirjade** järgimine.*

Muudatusettepanek

*(36) Riski õiglase jaotamise huvides tuleks ettevõtja vastutusest vabastada, kui ta suudab tõendada teatavate süüd välistavate asjaolude olemasolu. Ta ei peaks vastutama, kui ta suudab tõendada, et mõni teine isik on põhjustanud vastu tema tahtmist toote väljaviimise tootmisprotsessist või et toote puuduse tegelik põhjus oli **õigusnõuete** järgimine.*

Muudatusettepanek 39

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(36a) Et mitte takistada innovatsiooni tarkvarasektoris ja võtta arvesse probleeme, millega tarkvara arendajad võivad käesolevas direktiivis sätestatud normidega seoses kokku puutuda, tuleks tarkvara tootjad vastutusest vabastada, kui mõni teine ettevõtja vastutab käesoleva direktiivi alusel kõnealuse tarkvaraga tekitatud kahju eest ja kui kõnealune tootja oli nimetatud tarkvara turule laskmise ajal mikro- või väikeettevõtja, st ettevõtja, kes hinnatuna koos kõigi oma partnerettevõtjatega ja sidusettevõtjatega soovitusel 2003/361/EÜ lisa artikli 3 tähenduses kuulub mikro- või väikeettevõtjate kategooriasse kõnealuse lisa artikli 2 lõike 1 tähenduses.

Muudatusettepanek 40

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 38**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(38) Ettevõtja võimalust vältida vastutust, tõendades, et puudus tekkis pärast toote turule laskmist või kasutuselevõttu, tuleks piirata ka juhul, kui toote puudus seisneb selles, et puudub **tarkvarauuend** või versioonitäiend, mis on vajalik küberturvanõrkuste kõrvaldamiseks ja toote ohutuse säilitamiseks. Sellised nõrgad kohad võivad mõjutada toodet nii, et see tekitab kahju käesoleva direktiivi tähenduses. Võttes arvesse liidu õigusest, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2017/745⁴⁹ tulenevat tootja vastutust toote ohutuse eest kogu selle olelusringi jooksul, peaks tootja vastutama ka kahju eest, mille on põhjustanud tema suutmatust tarnida tarkvara turvauuendeid või

(38) Ettevõtja võimalust vältida vastutust, tõendades, et puudus tekkis pärast toote turule laskmist või kasutuselevõttu, tuleks piirata ka juhul, kui toote puudus seisneb selles, et puudub **turvauuend** või versioonitäiend, mis on vajalik küberturvanõrkuste kõrvaldamiseks ja toote ohutuse säilitamiseks. Sellised nõrgad kohad võivad mõjutada toodet nii, et see tekitab kahju käesoleva direktiivi tähenduses. Võttes arvesse liidu õigusest, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2017/745⁴⁹ tulenevat tootja vastutust toote ohutuse eest kogu selle olelusringi jooksul, peaks tootja vastutama ka kahju eest, mille on põhjustanud tema suutmatust tarnida tarkvara turvauuendeid või versioonitäiendeid, mis on vajalikud

versioonitäiendeid, mis on vajalikud toote nõrkade kohtade kõrvaldamiseks, et reageerida muutuvatele küberriskidele. Seda vastutust ei tohiks kohaldada, kui **sellise tarkvara** tarnimine või paigaldamine ei ole tootja kontrolli all, näiteks kui toote omanik ei paigalda toote ohutuse tagamiseks või säilitamiseks tarnitud uuendit või versioonitäiendit.

⁴⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1).

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

(39) Riskide õiglase jaotamise huvides tuleks **tootja** vastutusest vabastada ka siis, kui ta tõendab, et teaduslike ja tehniliste teadmiste tase, mille kindlaksmääramisel on viidatud kõige kõrgemale kättesaadavate objektiivsete teadmiste tasemele ja mitte kõnealuse **tootja** tegelikele teadmistele, kui toode oli tema kontrolli all, oli selline, et puuduse olemasolu ei olnud võimalik avastada.

Muudatusettepanek 42

toote nõrkade kohtade kõrvaldamiseks, et reageerida muutuvatele küberriskidele. Seda vastutust ei tohiks kohaldada, kui **sellise uuendi või versioonitäiendi** tarnimine või paigaldamine ei ole tootja kontrolli all, näiteks kui toote omanik ei paigalda toote ohutuse tagamiseks või säilitamiseks tarnitud uuendit või versioonitäiendit **niivõrd, kui omanik võib seda mõistlikult eeldada seoses oma tehniliste võimalustega ja teadmistega, mis on vajalikud sellise uuendi või versioonitäiendi teostamiseks.**

⁴⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1).

Muudatusettepanek

(39) Riskide õiglase jaotamise huvides tuleks **ettevõtja** vastutusest vabastada ka siis, kui ta tõendab, et teaduslike ja tehniliste teadmiste **üldine** tase, mille kindlaksmääramisel on viidatud kõige kõrgemale kättesaadavate objektiivsete teadmiste tasemele ja mitte kõnealuse **ettevõtja** tegelikele teadmistele, kui toode oli tema kontrolli all, oli selline, et puuduse olemasolu ei olnud võimalik avastada.

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 40

Komisjoni ettepanek

(40) Võib tekkida olukord, kus kaks või enam isikut vastutavad sama kahju eest, eelkõige juhul, kui puudusega komponent on integreeritud tootesse, mis kahju põhjustab. Sellisel juhul peaks kannatanul olema võimalik nõuda hüvitist nii tootjalt, kes integreeris puudusega komponendi oma tootesse, kui ka puudusega komponendi tootnud tootjalt. Tarbijakaitse tagamiseks tuleks sellises olukorras pidada kõiki pooli solidaarselt vastutavaks.

Muudatusettepanek

(40) Võib tekkida olukord, kus kaks või enam isikut vastutavad sama kahju eest, eelkõige juhul, kui puudusega komponent on integreeritud tootesse, mis kahju põhjustab. Sellisel juhul peaks kannatanul olema võimalik nõuda hüvitist nii tootjalt, kes integreeris puudusega komponendi oma tootesse, kui ka puudusega komponendi tootnud tootjalt. Tarbijakaitse tagamiseks tuleks sellises olukorras pidada kõiki pooli solidaarselt vastutavaks **ning kasutusele tuleks võtta hüvitusmehhanismid, mis võimaldavad kannatanule vastava kahju hüvitada.**

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 41

Komisjoni ettepanek

(41) Võib tekkida olukord, kus peale toote puuduse mõjutab kahju tekkimist lisaks potentsiaalselt vastutava ettevõtja tegevusele või tegevusetusele ka näiteks sellise kolmanda isiku tegevus või tegevusetus, kes kasutab ära toote küberturvanõrkust. Tarbijakaitse huvides ei tohiks juhul, kui toode on puudusega, näiteks sellise nõrkuse tõttu, mis muudab toote vähem ohutuks kui **üldsusel** on õigus eeldada, ettevõtja vastutust sellise tegevuse või tegevusetuse tõttu vähendada, Siiski peaks olema võimalik ettevõtja vastutust vähendada või välistada, kui kannatanu ise on ettevaatamatuse tõttu kaasa aidanud kahju põhjustamisele.

Muudatusettepanek

(41) Võib tekkida olukord, kus peale toote puuduse mõjutab kahju tekkimist lisaks potentsiaalselt vastutava ettevõtja tegevusele või tegevusetusele ka näiteks sellise kolmanda isiku tegevus või tegevusetus, kes kasutab ära toote küberturvanõrkust. Tarbijakaitse huvides ei tohiks juhul, kui toode on puudusega, näiteks sellise nõrkuse tõttu, mis muudab toote vähem ohutuks kui **keskmisel inimesel** on õigus eeldada, ettevõtja vastutust **kolmanda isiku** sellise tegevuse või tegevusetuse tõttu vähendada, **välistada ega sellest keelduda.** Siiski peaks olema võimalik ettevõtja vastutust vähendada või välistada, kui kannatanu ise on ettevaatamatuse tõttu kaasa aidanud kahju põhjustamisele, **sealhulgas juhul, kui kannatanu ei paigaldanud ettevõtja pakutud uuendit või versioonitüüendit, mis**

oleks kahju leevendanud või ära hoidnud.

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 43

Komisjoni ettepanek

(43) Arvestades, et tooted vananevad aja jooksul ning teaduse ja tehnoloogia arenedes töötatakse välja kõrgemad ohutusstandardid, ei oleks mõistlik panna tootjat piiramatuks ajaks vastutama oma toodete puuduste eest. Seetõttu peaks vastutus kehtima mõistliku aja jooksul, s.o kümme aastat pärast turule laskmist, ilma et see piiraks lahendamisel olevate nõuete menetlemist kohtus. Selleks et vältida kahju hüvitamise võimaluse põhjendamatu eitamist, peaks aegumistähtaeg olema **15** aastat, kui meditsiinilistest tõenditest selgub, et isikukahju nähud ilmnevad aeglaselt.

Muudatusettepanek

(43) Arvestades, et tooted vananevad aja jooksul ning teaduse ja tehnoloogia arenedes töötatakse välja kõrgemad ohutusstandardid, ei oleks mõistlik panna tootjat piiramatuks ajaks vastutama oma toodete puuduste eest. Seetõttu peaks vastutus kehtima mõistliku aja jooksul, s.o kümme aastat pärast turule laskmist, ilma et see piiraks lahendamisel olevate nõuete menetlemist kohtus. Selleks et vältida kahju hüvitamise võimaluse põhjendamatu eitamist, peaks aegumistähtaeg olema **30** aastat, kui meditsiinilistest tõenditest selgub, et isikukahju nähud ilmnevad aeglaselt.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 45

Komisjoni ettepanek

(45) Selleks et hõlbustada käesoleva direktiivi ühtlustatud tõlgendamist liikmesriikide kohtutes, tuleks liikmesriikidelt nõuda, et nad avaldaksid asjakohased kohtuotsused tootja vastutuse kohta.

Muudatusettepanek

(45) Selleks et hõlbustada käesoleva direktiivi ühtlustatud tõlgendamist liikmesriikide kohtutes, tuleks liikmesriikidelt nõuda, et nad avaldaksid asjakohased kohtuotsused tootja vastutuse kohta. ***Lisaks peaks komisjon looma kergesti ja avalikult ligipääsetava andmebaasi, mis sisaldab selliseid otsuseid ja Euroopa Liidu Kohtu otsuseid seoses käesoleva direktiivi alusel algatatud menetlustega, ja seda haldama.***

Muudatusettepanek 46

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Reguleerimisese

Muudatusettepanek

Reguleerimisese **ja eesmärk**

Muudatusettepanek 47

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Käesolevas direktiivis sätestatakse ühised normid ettevõtja vastutuse kohta kahju eest, mida füüsiline isik on kannatanud puudusega toote tõttu.

Muudatusettepanek

Käesolevas direktiivis sätestatakse ühised normid ettevõtja vastutuse kohta kahju eest, mida füüsiline isik on kannatanud puudusega toote tõttu, **ning selle eesmärk on tagada, et neil isikutel on õigus hüvitisele.**

Muudatusettepanek 48

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, tagades samal ajal kõrgetasemelise tarbijakaitse, ning kõrvaldada liikmesriikide õigussüsteemide erinevused, mis puudutavad ettevõtjate vastutust puudustega toodete poolt füüsilistele isikutele põhjustatud kahju eest.

Muudatusettepanek 49

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. *Käesolevat direktiivi ei kohaldata vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvara suhtes, välja arvatud juhul, kui sellist tarkvara pakutakse tasu eest või selliste isikuandmete eest, mida ei kasutata üksnes kõnealuse tarkvara turvalisuse, ühilduvuse või koostalitlusvõime parandamiseks.*

Muudatusettepanek 50

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 3 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) *liikmesriigi õigusnorme, mis käsitlevad tagasinõudeõigust kahe või enama artikli 11 kohaselt solidaarselt vastutava ettevõtja vahel või juhul, kui kahju põhjustas nii puudusega toode kui ka artiklis 12 osutatud kolmanda isiku tegevus või tegevusetus;*

välja jäetud

Muudatusettepanek 51

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1) „toode“ – iga vallasasi, isegi kui see on integreeritud teise vallas- või kinnisasja. „Toode“ hõlmab elektrit, digitootmisfaile ja tarkvara;

1) „toode“ – iga vallasasi, isegi kui see on integreeritud teise vallas- või kinnisasja **või on sellega ühendatud.** „Toode“ hõlmab elektrit, digitootmisfaile, **tooret** ja tarkvara;

Muudatusettepanek 52

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 2**

Komisjoni ettepanek

(2) „digitootmisfail“ – vallasasja digiversioon või digimall;

Muudatusettepanek

2) „digitootmisfail“ – vallasasja digiversioon või digimall, **mis sisaldab materiaalse vara tootmiseks vajalikku funktsionaalset teavet, võimaldades masinate või tööriistade automaatset juhtimist**;

Muudatusettepanek 53

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 3**

Komisjoni ettepanek

(3) „komponent“ – materiaalne või immateriaalne vara või seotud teenus, mis on tootesse integreeritud või tootega ühendatud kas selle toote tootja poolt või tootja kontrolli all;

Muudatusettepanek

3) „komponent“ – materiaalne või immateriaalne vara, **sealhulgas sisseehitatud tarkvara, toore** või seotud teenus, mis on tootesse integreeritud või **teise** tootega ühendatud kas selle toote tootja poolt või tootja kontrolli all **kolmanda isiku poolt**;

Muudatusettepanek 54

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 5**

Komisjoni ettepanek

(5) „tootja kontroll“ – toote tootja annab loa a) komponendi, sealhulgas tarkvarauuendi või versioonitäiendi integreerimiseks, ühendamiseks või tarnimiseks kolmanda isiku poolt või b) toote muutmiseks;

Muudatusettepanek

5) „tootja kontroll“ – toote tootja **teeb järgnevat ise, või kolmanda isiku kaasamise puhul annab sõnaselgelt loa või nõusoleku** a) komponendi, sealhulgas **konkreetse** tarkvarauuendi või versioonitäiendi integreerimiseks, ühendamiseks või tarnimiseks kolmanda isiku poolt või b) toote muutmiseks, **sealhulgas oluliseks muutmiseks**;

Muudatusettepanek 55

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 6**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6) „kahju“ – materiaalne kahju, mis tuleneb järgmisest:

välja jäetud

a) surm või isikukahju, sealhulgas meditsiiniliselt tuvastatud kahju vaimsele tervisele;

b) vara kahjustamine või hävimine, välja arvatud:

i) puudusega toode ise;

ii) toode, mis on kahjustunud toote puudusega komponendi tõttu;

iii) vara, mida kasutatakse üksnes tööalastel eesmärkidel;

c) andmekadu või andmelaostus, kui asjaomaseid andmeid ei kasutata üksnes tööalastel eesmärkidel;

Muudatusettepanek 56

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7a) „turul kättesaadavaks tegemine“ – äritegevuse käigus toote tasuline või tasuta tarnimine liidu turul turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks;

Muudatusettepanek 57

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 9**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

9) „turul kättesaadavaks tegemine“ – äritegevuse käigus toote tasuline või tasuta tarnimine liidu turul turustamiseks,

välja jäetud

tarbimiseks või kasutamiseks;

Muudatusettepanek 58

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 10**

Komisjoni ettepanek

(10) „kasutuselevõtt“ – toote esmakordne, tasu eest või tasuta kasutamine liidus äritegevuse käigus olukorras, kus toodet ei ole enne esmakordset kasutamist turule lastud;

Muudatusettepanek

10) „kasutuselevõtt“ – toote esmakordne, tasu eest või tasuta kasutamine ***lõppkasutaja poolt*** liidus äritegevuse käigus olukorras, kus toodet ei ole enne esmakordset kasutamist turule lastud;

Muudatusettepanek 59

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 11 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

(11) „tootja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes ***arendab, valmistab või toodab toote või laseb toote projekteerida või valmistada või kes turustab seda toodet oma nime või kaubamärgi all või kes arendab, valmistab või toodab toote oma tarbeks;***

Muudatusettepanek

11) „tootja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes

Muudatusettepanek 60

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) arendab, valmistab või toodab toote; või

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) laseb toote projekteerida või valmistada või kes turustab seda toodet oma nime või kaubamärgi all, esitledes end seega tootjana; või

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) kes arendab, valmistab või toodab toote oma tarbeks;

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 12

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12) „volitatud esindaja“ – liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud tootjalt kirjaliku volituse tegelda **kindlaksmääratud** ülesannetega tema nimel;

(12) „volitatud esindaja“ – liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud tootjalt kirjaliku volituse tegelda **käesolevas direktiivis kindlaksmääratud** ülesannetega tema nimel;

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 17

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17) „digiplatvorm“ – **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määruse (EL).../..., **mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt)**⁵⁴ artikli 2 punktis **h** määratletud digiplatvorm.

(17) „digiplatvorm“ – määruse (EL) **2022/2065** artikli 3 punktis **i** määratletud digiplatvorm;

⁵⁴ + *Väljaannete talitus: Palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 30/22 (2020/0361(COD)) sisalduva direktiivi number ning joonealusesse märkusesse kõnealuse direktiivi number, kuupäev, pealkiri ja ELT viide.*

Muudatusettepanek 65

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 17 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**17a) „ärisaladus“ –
direktiivi (EL) 2016/943 artikli 2 punktis 1
määratletud ärisaladus;**

Muudatusettepanek 66

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 17 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**17b) „oluline muudatus“ – toote
muudatus pärast toote turule laskmist või
kasutuselevõttu,**

**a) mida peetakse oluliseks
asjakohaste liidu või liikmesriikide
tooteohutust käsitlevate normide kohaselt;
või**

**b) kui asjakohased liidu või
liikmesriikide normid ei näe ette künnist
selle kohta, mida peetakse oluliseks
muudatuseks, mis**

**i) muudab toote algset toimivust,
otstarvet või tüüpi, ilma et seda oleks
tootja esialgses toote riskihindamises ette
nähtud; ning**

**ii) muudab ohu olemust, tekitab uue
ohu või tõstab riskitaset.**

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) isik kes kooskõlas liidu või liikmesriigi õigusega tegutseb ühe või mitme kannatanu nimel.

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 5a

Kahju

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „kahju“ materiaalsel kahju, mis tuleneb järgmisest:

a) surm või isikukahju, sealhulgas meditsiiniliselt tuvastatud kahju vaimsele tervisele;

b) vara kahjustamine või hävimine, välja arvatud

i) puudusega toode ise;

ii) toode, mis on kahjustatud selle toote puudusega komponendi tõttu, mis on tootesse integreeritud või tootega ühendatud kas selle toote tootja poolt või tootja kontrolli all;

iii) vara, mida kasutatakse üksnes tööalastel eesmärkidel;

c) selliste andmete hävimine või pöördumatu laostus, mida ei kasutata tööalastel eesmärkidel, tingimusel et varaline kahju on suurem kui 1000 eurot.

2. Käesolev artikkel ei mõjuta mittevaralist kahju käsitlevaid liikmesriigi õigusnorme, ega õigusnorme, mis on seotud kahju hüvitamisega muude

vastutuskordade alusel.

Muudatusettepanek 69

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 5b

Suunised

- 1. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad tarbijakaitseasutused annavad tarbijatele teavet ja kohandatud suuniseid, et neil oleks võimalik vastavalt artiklile 5 tõhusalt kasutada oma õigust hüvitisele.**
- 2. Liikmesriigid tagavad, et turujärelevalveasutused vahetavad tarbijakaitse kõrge taseme tagamiseks korrapäraselt asjakohast teavet liikmesriikide tarbijakaitseasutuste ja -organitega, ning et liikmesriikide tarbijakaitseasutused ja -organid vahetavad korrapäraselt nende käsutuses olevat asjakohast teavet.**

Muudatusettepanek 70

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige -1 (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- 1. Toode on puudusega, kui see ei taga ohutust, mida keskmisel inimesel on õigus eeldada, või mis on nõutav liidu või liikmesriigi õigusega.**

Muudatusettepanek 71

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

1. **Toode on puudusega, kui see ei taga üldsusele õigusega eeldatud ohutust, võttes** arvesse kõiki asjaolusid, kaasa arvatud järgmist:

Muudatusettepanek 72

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

a) toote **esitusviis**, sealhulgas paigaldus-, kasutus- ja hooldusjuhend;

Muudatusettepanek 73

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) toote mõistlikult eeldatav kasutamine **ja väärkasutus**;

Muudatusettepanek 74

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

c) mõju, mida pärast kasutuselevõttu avaldab tootele **õpivõimelisus**;

Muudatusettepanek

1. **Toote puuduste hindamisel võetakse** arvesse kõiki asjaolusid, kaasa arvatud järgmist:

Muudatusettepanek

a) toote **omadused**, sealhulgas **märgistus, disainilahendus, tehnilised omadused, koostis, pakend, muu tootega seotud teave ning kokkupaneku**-, paigaldus-, kasutus- ja hooldusjuhend;

Muudatusettepanek

b) toote mõistlikult eeldatav kasutamine, **võttes arvesse toote eeldatavat kasutusiga**;

Muudatusettepanek

c) mõju, mida pärast **turule laskmist või** kasutuselevõttu avaldab tootele **võimelisus omandada uusi funktsioone või uut teavet**;

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) mõju, *mida tootele avaldavad muud tooted, mille puhul* võib põhjendatult eeldada, et *neid kasutatakse* koos *tootega*;

Muudatusettepanek

d) mõju, *mis võib teistel toodetel olla hinnatavale tootele, kui toote turule laskmise või kasutuselevõtu hetkel* võib põhjendatult eeldada, et *toodet hakatakse kasutama* koos *teiste toodetega, sealhulgas nende toodete vastastikused seosed*;

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

f) *toote ohutusnõuded*, sealhulgas ohutusega seotud küberturvalisuse nõuded;

Muudatusettepanek

f) *asjakohased tooteohutusnõuded*, sealhulgas *liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud* ohutusega seotud küberturvalisuse nõuded, *mille eesmärk on kaitsta ohu eest, et tekib sama kahju, mis nüüd realiseerus*;

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 1 – punkt g

Komisjoni ettepanek

g) reguleeriva asutuse või artiklis 7 osutatud ettevõtja tooteohusalane sekkumine;

Muudatusettepanek

g) reguleeriva asutuse või artiklis 7 osutatud ettevõtja *otsus toode tooteohutuse põhjusel tagasi nõuda või muu* tooteohusalane sekkumine;

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 1 – punkt h

Komisjoni ettepanek

h) selle lõppkasutaja konkreetsed ootused, kellele toode on mõeldud.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 79

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriik tagab, et kui puudusega komponent on põhjustanud toote puuduse, võib sama kahju eest vastutavaks pidada ka puudusega komponendi tootjat.

Muudatusettepanek

Liikmesriik tagab, et kui puudusega komponent on põhjustanud toote puuduse, võib sama kahju eest vastutavaks pidada ka puudusega komponendi tootjat, **välja arvatud juhul, kui puudus tuleneb selle toote konstruktsioonist, millesse komponent on integreeritud, või juhistest, mis selle toote tootja oli komponendi tootjale andnud.**

Muudatusettepanek 80

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriik tagab, et kui puudusega toote tootja asub väljaspool liitu, saab puudusega toote importijat ja tootja volitatud esindajat pidada vastutavaks kõnealuse toote tekitatud kahju eest.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriik tagab, et kui puudusega toote **või komponendi** tootja asub väljaspool liitu, saab puudusega toote **või komponendi** importijat ja **vajadusel** tootja volitatud esindajat pidada vastutavaks kõnealuse toote tekitatud kahju eest.

Muudatusettepanek 81

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriik tagab, et kui puudusega

Muudatusettepanek

3. Liikmesriik tagab, et kui puudusega

toote tootja asub väljaspool liitu ja kumbki lõikes 2 osutatud ettevõtjatest ei asu liidus, saab puudusega toote tekitatud kahju eest vastutavaks pidada tellimuste täitmise teenuse osutajat.

toote tootja asub väljaspool liitu ja kumbki lõikes 2 osutatud ettevõtjatest ei asu liidus, saab puudusega toote **või asjakohasel juhul komponendi** tekitatud kahju eest vastutavaks pidada tellimuste täitmise teenuse osutajat.

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Iga füüsilist või juriidilist isikut, kes muudab toodet, **mis on juba turule lastud** või kasutusele **võetud**, käsitatakse lõike 1 kohaldamisel toote tootjana, **kui muudatust peetakse asjakohaste liidu või siseriiklike tooteohutusnormide kohaselt oluliseks ja see on tehtud väljaspool algse tootja kontrolli.**

Muudatusettepanek

4. Iga füüsilist või juriidilist isikut, kes **oluliselt** muudab toodet **väljaspool tootja kontrolli ja teeb seejärel selle turul kättesaadavaks** või **võtab selle** kasutusele, käsitatakse lõike 1 kohaldamisel toote tootjana.

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Lõiget 5 kohaldatakse ka sellise digiplatvormi pakkuja suhtes, kes võimaldab tarbijal sõlmida kauplejaga kauglepingu ja kes ei ole tootja, importija ega turustaja, kui on täidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../... **(mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt))**⁺ artikli 6 lõikes 3 sätestatud tingimused.

Muudatusettepanek

6. Lõiget 5 kohaldatakse ka sellise digiplatvormi pakkuja suhtes, kes võimaldab tarbijal sõlmida kauplejaga kauglepingu ja kes ei ole tootja, importija ega turustaja, kui on täidetud määruse (EL) **2022/2065** artikli 6 lõikes 3 sätestatud tingimused.

⁺ **Väljaannete talitus: Palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 30/22 (2020/0361(COD)) sisalduva direktiivi number ning joonealusesse märkusesse kõnealuse direktiivi number, kuupäev,**

pealkiri ja ELT viide.

Muudatusettepanek 84

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 6 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6a. Kui kannatanud ei saa hüvitist seetõttu, et ühtegi lõigetes 1–6 osutatud ettevõtjat ei saa käesoleva direktiivi alusel vastutusele võtta, või seetõttu, et vastutavad ettevõtjad on maksejõuetud või on tegevuse lõpetanud, võivad liikmesriigid kasutada olemasolevaid siseriiklikke valdkondlikke hüvitusskeeme või luua liikmesriigi õiguse alusel uusi skeeme, mida ei rahastata avaliku sektori tuludest, et nõuetekohaselt hüvitada kahju kannatanud isikutele, kes on kannatanud puudusega toodete tõttu kahju.

Muudatusettepanek 85

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Liikmesriik tagab, et **liikmesriigi kohtul on õigus siis, kui kannatanu (edaspidi „hageja“) nõuab puudusega toote tekitatud kahju hüvitamist ning** on esitanud kahju hüvitamise nõude usutavuse tõendamiseks piisavad faktid ja tõendid, nõuda **kannatanu taotluse alusel** kostjalt tema käsutuses olevate asjakohaste tõendite avaldamist.

1. Liikmesriik tagab, et **puudusega toote tekitatud kahju hüvitamist käsitlevates menetlustes võib liikmesriigi kohus hageja taotlusel, kes** on esitanud kahju hüvitamise nõude usutavuse tõendamiseks piisavad faktid ja tõendid, nõuda kostjalt tema käsutuses olevate asjakohaste tõendite avaldamist **käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.**

Muudatusettepanek 86

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 1 a (uus)**

1a. Liikmesriik tagab, et kui kostja seda taotleb, saab liikmesriigi kohus nõuda hagejalt tema käsutuses olevate asjakohaste tõendite avaldamist samadel tingimustel, mida kohaldatakse kostja poolt käesolevas artiklis sätestatud tõendite avaldamise suhtes.

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui liikmesriigi kohus otsustab, kas avaldamine on proportsionaalne, võtab ta arvesse kõigi asjaomaste isikute, sealhulgas kolmandate isikute õigustatud huve, eelkõige seoses **konfidentsiaalse teabe ja** ärisaladuste kaitsega direktiivi (EL) 2016/943 artikli 2 punkti 1 tähenduses.

Muudatusettepanek

3. Kui liikmesriigi kohus otsustab, kas **ühe poole nõutav tõendite** avaldamine on **vajalik ja** proportsionaalne, võtab ta arvesse kõigi asjaomaste isikute, sealhulgas kolmandate isikute õigustatud huve, eelkõige seoses ärisaladuste kaitsega direktiivi (EL) 2016/943 artikli 2 punkti 1 tähenduses, **ning vajadust vältida sellise teabe mittespetsiifilist otsingut, mis ei ole menetluse poolte jaoks tõenäoliselt asjakohane.**

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriik tagab, et kui kostjalt nõutakse ärisaladuse või väidetava ärisaladuse avaldamist, on liikmesriigi kohtul õigus võtta **poole nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral või omal algatusel** erimeetmeid, mis on vajalikud kõnealuse teabe konfidentsiaalsuse säilitamiseks, kui seda teavet kasutatakse või sellele teabele osutatakse

Muudatusettepanek

4. Liikmesriik tagab, et kui kostjalt nõutakse ärisaladuse või väidetava ärisaladuse avaldamist, võtab liikmesriigi kohus erimeetmeid, mis on vajalikud kõnealuse teabe konfidentsiaalsuse säilitamiseks, kui seda teavet kasutatakse või sellele teabele osutatakse kohtumenetluse käigus **või pärast seda.**

kohtumenetluse käigus.

Muudatusettepanek 89

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Liikmesriik tagab, et kui ühelt poolelt nõutakse teabe avaldamist, esitatakse teave põhjendamatu viivitusega teisele poolele hõlpsasti kättesaadaval ja kergesti arusaadaval viisil.

Muudatusettepanek 90

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 4b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4b. Käesolev artikkel ei mõjuta siseriiklikku õigust seoses tõendite kohtueelse avaldamisega.

Muudatusettepanek 91

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) hageja tõendab, et toode ei vasta liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud kohustuslikele **ohutusnõuetele**, mille eesmärk on kaitsta **ohu eest, et tekib sama kahju, mis nüüd realiseerus**, või

b) hageja tõendab, et toode ei vasta liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud kohustuslikele **tooteohutusnõuetele**, mille eesmärk on kaitsta **kannatanule tekitatud kahju tekkimise ohu eest või vähendada selle tekkimise ohtu**, või

Muudatusettepanek 92

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

c) hageja tõendab, et kahju põhjustas toote ilmne rike tavapärase kasutamise ajal või tavatingimustes.

Muudatusettepanek

c) hageja tõendab, et kahju põhjustas toote ilmne rike **tootja poolt ette nähtud** tavapärase kasutamise ajal või tavatingimustes.

Muudatusettepanek 93

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Põhjuslikku seost toote puuduse ja kahju vahel eeldatakse siis, kui on kindlaks tehtud, et toode on puudusega ja tekitatud kahju on tüüpiline kahju, mis tekib kõnealuse puuduse korral.

Muudatusettepanek

3. Põhjuslikku seost toote puuduse ja kahju vahel eeldatakse siis, kui on kindlaks tehtud, et toode on puudusega ja tekitatud kahju on tüüpiline kahju, mis tekib kõnealuse puuduse korral, **või kui toode kuulub samasse tootmisseeriasse kui toode, mille puhul on juba tõendatud, et see on puudusega.**

Muudatusettepanek 94

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Kui liikmesriigi kohus leiab, et hagejal on tehnilise või teadusliku keerukuse tõttu ülemääraseid raskusi toote puuduse või toote puuduse ja kahju vahelise põhjusliku seose või mõlema tõendamisel, siis eeldatakse, et toode on puudusega või põhjuslik seos puuduse ja kahju vahel on olemas või eeldatakse mõlemat, kui hageja on piisavalt asjakohaste tõendite alusel tõendanud, et:

Muudatusettepanek

Liikmesriigi kohus ***eeldab*** toote ***puudust*** või toote puuduse ja kahju ***vahelist põhjuslikku seost*** või ***mõlemat, kui olenemata tõendite avaldamisest vastavalt artiklile 8 ja võttes arvesse juhtumi kõiki asjakohaseid asjaolusid:***

Muudatusettepanek 95

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – lõik 1 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

a) *toode* on kahju *tekkimist* mõjutanud ning

Muudatusettepanek

a) *liikmesriigi kohus leiab, et hagejal on tehnilise või teadusliku keerukuse tõttu ülemääraseid raskusi toote puuduse või toote puuduse ja kahju vahelise põhjusliku seose või mõlema tõendamisel;* ning

Muudatusettepanek 96

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) on *tõenäoline*, et toode *oli* puudusega ja/või toote puudus on kahju tekkimise *tõenäoline* põhjus.

Muudatusettepanek

b) *hageja tõendab asjakohaste tõendite põhjal, et on võimalik, et toode aitab kaasa kahju tekkimisele, ning on võimalik, et toode on puudusega ja/või toote puudus on kahju tekkimise võimalik põhjus.*

Muudatusettepanek 97

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Kostjal on õigus vaidlustada ülemääraste raskuste olemasolu või esimeses lõigus osutatud *tõenäosus*.

Muudatusettepanek

Kostjal on õigus vaidlustada ülemääraste raskuste olemasolu või esimeses lõigus osutatud *võimalikkus*.

Muudatusettepanek 98

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) *tarkvara tootjana seda, et kõnealuse tarkvara turule laskmise ajal*

oli tootja mikro- või väikeettevõtja, st ettevõtja, kes hinnatuna koos kõigi oma partnerettevõtjatega ja sidusettevõtjatega soovitusel 2003/361/EÜ lisa artikli 3 tähenduses on kõnealuse lisa artikli 2 lõikes 3 määratletud mikroettevõtja või kõnealuse lisa artikli 2 lõikes 2 määratletud väikeettevõtja, tingimusel et mõni teine ettevõtja vastutab käesoleva direktiivi alusel kõnealuse tarkvaraga tekitatud kahju eest;

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) turustajana *seda*, et ta ei teinud toodet turul kättesaadavaks;

Muudatusettepanek

b) *turustaja või* turustajana *tegutseva veebiplatvormina*, et ta ei teinud toodet turul kättesaadavaks;

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) et on tõenäoline, et toote turule laskmisel, kasutuselevõtul või turustaja puhul turul kättesaadavaks tegemise ajal puudus kahju põhjustanud puudus või et see puudus tekkis pärast seda hetke;

Muudatusettepanek

c) et *asjaolusid arvesse võttes* on tõenäoline, et toote turule laskmisel, kasutuselevõtul või turustaja puhul turul kättesaadavaks tegemise ajal puudus kahju põhjustanud puudus või et see puudus tekkis pärast seda hetke, *tingimusel et see puudus ei tulenenud ühestki selle ettevõtja kontrolli all olevast ajakohastamisest või tarnimisest ega olnud tingitud sellest, et ettevõtja ei esitanud liidu või liikmesriigi õigusega nõutavat ajakohastatud teavet;*

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) et puuduse põhjuseks on toote vastavus *ametiasutuste kehtestatud kohustuslikele eeskirjadele*;

Muudatusettepanek

d) et puuduse põhjuseks on toote vastavus *õigusnõuetele ning et ettevõtja rakendas asjaolusid arvestades kõiki nõutavaid mõistlikke hoolsusmeetmeid*;

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

e) *tootjana seda*, et toote turule laskmise või kasutuselevõtu ajal või ajavahemikul, mil toode oli tootja kontrolli all, ei olnud objektiivsed teaduslikud ja tehnilised teadmised puuduse avastamiseks piisavad;

Muudatusettepanek

e) et toote turule laskmise või kasutuselevõtu ajal, *või tootja kontrolli all toimunud viimase ajakohastamise käigus*, või ajavahemikul, mil toode oli tootja kontrolli all, ei olnud objektiivsed teaduslikud ja tehnilised teadmised puuduse avastamiseks piisavad;

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) tarkvara, sealhulgas tarkvarauuend või versioonitäiend, või

Muudatusettepanek

b) tarkvara, sealhulgas tarkvarauuend või versioonitäiend *toote mõistlikult eeldatava kasutusea jaoks*; või

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) ohutuse säilitamiseks vajaliku tarkvarauuendi või versioonitäiendi

Muudatusettepanek

c) ohutuse säilitamiseks vajaliku tarkvarauuendi või versioonitäiendi

puudumine.

puudumine *toote mõistlikult eeldatava kasutusea jaoks.*

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriik tagab, et kui käesoleva direktiivi kohaselt vastutavad sama kahju eest kaks või enam ettevõtjat, vastutavad nad solidaarselt.

Muudatusettepanek

Ilma et see piiraks liikmesriigi õigusnorme, mis käsitlevad tagasinõudeõigust, tagab liikmesriik, et kui käesoleva direktiivi kohaselt vastutavad sama kahju eest kaks või enam ettevõtjat, vastutavad nad solidaarselt.

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriik tagab, et ettevõtja vastutust ei vähendata, kui kahju on põhjustatud nii toote puudusest kui ka kolmanda isiku tegevusest või tegevusetusest.

Muudatusettepanek

1. *Ilma et see piiraks liikmesriigi õigusnorme, mis käsitlevad tagasinõudeõigust, tagab* liikmesriik tagab, et ettevõtja vastutust ei vähendata, *välistata ega sellest keelduta, kui kahju on põhjustatud nii toote puudusest kui ka ettevõtja kontrolli alt väljas olevast sündmusest, näiteks sellisest sündmusest, mis on põhjustatud* kolmanda isiku tegevusest või tegevusetusest.

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Ettevõtja vastutust **võib** piirata või selle välistada, kui kahju on põhjustanud nii toote puudus kui ka kannatanu või

Muudatusettepanek

2. *Ilma et see piiraks käesolevas direktiivis sätestatud hüvitamismehhanismide kohaldamist,*

mõne sellise isiku süü, kelle eest kannatanu vastutab.

võib ettevõtja vastutust piirata või selle välistada, kui kahju on põhjustanud nii toote puudus kui ka kannatanu või mõne sellise isiku süü, kelle eest kannatanu vastutab, **sealhulgas juhul, kui kannatanu ei paigaldanud ettevõtja pakutud uuendeid või versioonitäiendeid, mis oleksid puudust leevendanud.**

Muudatusettepanek 108

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 12a

Tagasinõudeõigus

- 1. Kui sama kahju eest vastutab rohkem kui üks ettevõtja, on igal ettevõtjal, kes on kannatanule hüvitist maksnud või keda kohustati seda täitmisele määratud kohtuotsusega tegema, tagasinõudeõigus kõigi teiste solidaarselt vastutavate ettevõtjate suhtes. Liikmesriigid sätestavad sellise tagasinõudeõiguse kasutamise tingimused, mis ei tohi olla hagejale ebasoodsamad kui võrreldavate siseriiklike juhtumite puhul.**
- 2. Asjakohasel juhul võib liikmesriigi kohus kohaldada artikli 9 lõikeid 2–5 juhtudel, mil kasutatakse tagasinõudeõigust.**

Muudatusettepanek 109

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriik tagab, et kannatanule käesoleva direktiivi kohaselt antud õigused lõppevad kümneaastase aegumistähtaja

2. Liikmesriik tagab, et kannatanule käesoleva direktiivi kohaselt antud õigused lõppevad kümneaastase aegumistähtaja

möödumisel kuupäevast, mil kahju põhjustanud tegelik puudusega toode turule lasti, kasutusele võeti või seda oluliselt muudeti, nagu on osutatud artikli 7 lõikes 4, välja arvatud juhul, kui hageja on vahepeal algatanud liikmesriigi kohtus menetluse ettevõtja vastu, keda saab pidada vastutavaks artikli 7 kohaselt.

möödumisel kuupäevast, mil kahju põhjustanud tegelik puudusega toode turule lasti, kasutusele võeti või seda oluliselt muudeti, ***või toote viimasest tootja kontrolli all läbi viidud ajakohastamise või toote tarnimise kuupäevast***, nagu on osutatud artikli 7 lõikes 4, ***või kuupäevast, mil uuend või versioonitüüend oleks pidanud turul kättesaadavaks tehtama, et viia see vastavusse liidu või liikmesriigi õiguse kohaste tooteohutusnõuetega***, välja arvatud juhul, kui hageja on vahepeal algatanud liikmesriigi kohtus menetluse ettevõtja vastu, keda saab pidada vastutavaks artikli 7 kohaselt. ***Tarkvarauuend või versioonitüüend ja seotud teenused, mis ei kujuta endast artikli 7 lõikele 4 kohast olulist muudatust, ei too kaasa aegumistähtaja algatamist ega uuesti alustamist.***

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui kannatanu ei ole saanud algatada menetlust kümne aasta jooksul isikukahju latentsusperioodi tõttu, lõpevad erandina lõikest 2 kannatanule käesoleva direktiivi kohaselt antud õigused **15**aastase aegumistähtaja möödumisel.

Muudatusettepanek

3. Kui kannatanu, ***vaatamata sellele, et ta tegutses nõuetekohase hooldsusega***, ei ole saanud algatada menetlust kümne aasta jooksul isikukahju latentsusperioodi tõttu, lõpevad erandina lõikest 2 kannatanule käesoleva direktiivi kohaselt antud õigused **30**aastase aegumistähtaja möödumisel.

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon ***võib luua*** avalikult kättesaadava andmebaasi, mis sisaldab lõikes 1 osutatud kohtuotsuseid, ja seda

Muudatusettepanek

2. Komisjon ***loob kergesti ligipääsetava ja*** avalikult kättesaadava andmebaasi, mis sisaldab lõikes 1 osutatud

hallata.

kohtuotsuseid, ja *haldab* seda. *Andmebaas sisaldab lisaks lõikes 1 osutatud kohtuotsustele Euroopa Liidu Kohtu otsuseid seoses käesoleva direktiivi alusel algatatud menetlustega.*

Muudatusettepanek 112

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Komisjon vaatab hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: kuus aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] ja seejärel iga viie aasta järel läbi käesoleva direktiivi kohaldamise ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande.

Muudatusettepanek

Komisjon vaatab hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: kuus aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] ja seejärel iga viie aasta järel läbi käesoleva direktiivi kohaldamise ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande, *sealhulgas teabe järgmise kohta:*

Muudatusettepanek 113

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 – lõik 1 – punkt a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) käesolevast direktiivist ettevõtjatele tulenevad kulud protsendina nende tegevuskuludest;

Muudatusettepanek 114

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 – lõik 1 – punkt b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) käesolevast direktiivist tulenev netokasu või selle kvalifitseeritud hinnang tarbijate jaoks;

Muudatusettepanek 115

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 – lõik 1 – punkt c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) käesoleva direktiiviga pakutava kaitse võrdlus kaitsega, mida pakutakse asjaomastes Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni kuuluvates kolmandates riikides ja maailma juhtivates majandusriikides;

Muudatusettepanek 116

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 – lõik 1 – punkt d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

d) kindlustuse ja muude toodete kättesaadavus, et katta ettevõtjate riske seoses käesoleva direktiiviga.

Muudatusettepanek 117

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon täpsustab selgelt meetodika, mida kasutatakse lõikes 1 osutatud aruandes sisalduva kvalifitseeritud hinnangu arvutamisel. Komisjon kogub selle aruande jaoks teavet, laiendamata ettevõtjate aruandluskohustust, kasutades kõigist asjakohastest ja usaldusväärsetest allikatest, sealhulgas liidu institutsioonidelt, organitelt ja asutustelt, liikmesriikide pädevatelt asutustelt või rahvusvaheliselt tunnustatud organitelt ja organisatsioonidelt saadud teavet.

SELETUSKIRI

Sissejuhatus

Kaasraportöörid avaldavad heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu direktiiv, mis käsitleb vastutust puudusega toodete eest (edaspidi „tootevastutuse direktiiv“). Puudustega toodete tõttu füüsilisi vigastusi või varalist kahju kannatanud isikutele võimaluste tagamine hüvitiste nõudmiseks on ELi vastutusõiguse oluline osa.

Alates tootevastutuse direktiivi vastuvõtmisest 1985. aastal, on toimunud olulisi muutusi seoses sellega, millised tooteliigid on turul saadaval uute turutrendide ja ülemaailmsete väärtusahelate valguses. Rohe- ja digipööre on samuti radikaalselt muutmas toodete maailma. Tänapäeval on paljud tooted digitooted ja need sisaldavad nende juurde kuuluvat tarkvara. Paljud tooted on ka taastatud tooted. Praeguse aja toodete levikut iseloomustab see, et üha rohkem müügitehinguid toimub veebis, veebipõhistes kauplemiskohtades ja muude veebiplatvormide kaudu. Need uuendused on tekitanud probleeme seoses vastutuskorraga, mis kehtestati 1985. aastal tootevastutuse direktiiviga.

Seega on liidus kõrgetasemelise tarbijakaitse tagamiseks vaja uuendatud vastutusraamistikku, mis hõlmaks neid uusi probleeme ja kõrvaldaks liikmesriikide õigussüsteemide vahelised erinevused, mis võivad moonutada konkurentsi ja mõjutada kaupade liikumist siseturul.

Riski õiglane jaotamine

Kaasraportöörid on arvamusel, et tootevastutuse direktiiviga tuleb leida õige tasakaal kahju kannatanud isikute ja puudusega toodete eest vastutavate ettevõtjate huvide vahel. Riski õiglase jaotamise tagamine on nende hinnangul oluline tootevastutuse direktiivi ülevaatamisel.

Kaasraportöörid soovivad tõsta tarbijakaitse taset üle kogu Euroopa Liidu, ühtlustades liidus kehtivaid reegleid õiglase hüvitise saamiseks puudustega toodete poolt põhjustatud kahju korral. Samal ajal peaks uus õigusraamistik tugevdama õiguskindlust ettevõtjatele siseturul ilma neid ülekoormamata, ennetades seega uuenduslike toodete langust, kõrgemaid tarbijahindu ja toodete valiku vähenemist Euroopas.

Kaasraportöörid võtavad seega ülesandeks leida õige tasakaal ja tagada proportsionaalne tootevastutuse raamistik ettevõtjatele ja tarbijatele. Nende nägemuses käivad kokku tarbijaõiguste tugevdamine kooskõlastamise teel ja ettevõtjate suhtes õiglase ning innovatsioonisõbraliku vastutuskorra tagamine.

Tootevastutuse raamistiku alusel tunnustatud kahjud

Kaasraportöörid tunnistavad, et digitaliseerimine nõuab vastutusraamistiku kohandamist. Nad toetavad kahjude tunnustamist viisil, mis näeb ette sellise olulise kahju hüvitamist, mis tuleneb surmast või isikukahjust, näiteks matuse- või ravikulud, või saamata jäänud tulu, ning varalise kahju hüvitamist. Samuti tunnistavad nad, et liikmesriigid võivad arvestada, et isikukahju sisaldab ka meditsiiniliselt tunnustatud kahju psühholoogilisele tervisele ehk sellel on mõju kannatanu psühholoogilisele tervisele, mis mõjutab kannatanu üldist terviseseisundit viisil, mille on kinnitanud kohtu poolt määratud meditsiinieksperit.

Kaasraportöörid on arvamusel, et andmekadu või andmelaostust on piisavalt käsitletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis

2002/58/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/680 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1725. Seega ei ole nende hinnangul vajadust lisada sellist liiki kahju tootevastutuse raamistikku.

Puudusega toode

Kaasraportöörid on arvamusel, et toodet tuleks lugeda puudusega tooteks, kui see ei taga ohutust, mida keskmisel inimesel on õigus eeldada, võttes eriti arvesse kõnealuse toote suhtes kohaldatavat ohutusstandardit. Lisaks tuleks toote puuduste hindamisel arvesse võtta kõiki asjaolusid, sealhulgas mõju, mis võib muudel toodetel olla puudustega tootele, kui toote turule laskmise või kasutuselevõtu hetkel on võimalik põhjendatult eeldada, et seda hakatakse kasutama koos teiste toodetega.

Tõendite avaldamine ja tõendamiskoormise leevendamine

Kuigi kaasraportöörid tunnistavad, et tõendamiskoormist on võimalik kahju kannatanud isikute ja tootjate vahel õiglasemalt jagada, eriti tehniliselt või teaduslikult keerukate juhtumite korral, on nad siiski vastu üldisele tõendamiskoormise ümberpööramisele. Hageja tõendamiskoormuse toetamiseks on kaasraportööride hinnangul vaja, et juhul, kui see on vajalik ja proportsionaalne, tuleks võimalikuks teha kohtu poolt nõutav tõendite avaldamine, ilma milleta ei ole hagejal võimalik kahjuhüvitise nõuet tõendada. Selle hindamisel tuleks arvesse võtta kõigi osapoolte huve, ja konfidentsiaalne teave ning ärisaladused Euroopa Parlamendi ja Euroopa Nõukogu direktiivi (EL) 2016/943 tähenduses väärivad erikaitset nende konfidentsiaalsuse tagamise teel. Lisaks soovivad kaasraportöörid leevendada hageja tõendamiskoormist toote puuduste tõendamisel juhtumipõhiselt, kui on võimalik usutavalt eeldada, et oli väga tõenäoline, et tootel oli puudusi ja oli väga tõenäoline, et see puudus põhjustas kahju.

LISA: LOETELU ÜKSUSTEST VÕI ISIKUTEST, KELLELT RAPORTÖÖR ON TEAVET SAANUD

Loetelu koostamine on vabatahtlik ning selle eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

Raportöör sai raporti projekti koostamisel teavet järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Zurich Insurance Company Ltd.
Permanent Representation of France to the EU
Miele & Cie. KG
Permanent Representation of Germany to the EU
Amazon Europe Core SARL
Svensk Handel
Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft e.V.
Bitkom e.V.
Verband Deutscher Maschinen- und Anlagenbau e.V.
Application Developers Alliance
Association Mieux Prescrire
Insurance Europe
eBay EU liaison Office
Bureau Européen des Unions de Consommateurs (BEUC)
Vorwerk SE & Co. KG
Digital Europe
Permanent Representation of Belgium to the EU
Google
ISFE - Representing the European Videogames Industry
EuroCommerce
ANPC Romania - CPC Arad
Meta
Zentralverband des Deutschen Handwerks
The Software Alliance (BSA)
Orgalim
The Information Technology Industry Council (ITI)
Classifieds Marketplaces Europe
Herstellerverband Haus & Garten

VÄHEMUSE SEISUKOHT

9/10/2023

Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 55 lõige 4
Eugen Jurzyca, Kosma Złotowski

Ettepaneku eesmärk on ajakohastada ELi tootevastutuse raamistikku, et hõlmata digi- ja ringmajanduses uusi kaubaliike. Kuna direktiiv oli hindamise kohaselt üldiselt mõjus ja asjakohane vahend, tuleks ellu viia ainult hästi põhjendatud reformid. Enamasti on aga kasutatud teistsugust lähenemisviisi. Mõjuhinnaangus ei selgitata selgelt probleemi ulatust ega esitata analüüsi pakutud lahenduse üldise netomõju kohta. Seega jääb üldine mõju tarbijate heaolule ebaselgeks, kuigi see peaks olema uute reeglite kujundamisel peamine kaalutlus. Samuti võivad tõendamiskoormise reegli ümberpööramine ja kahju ebaselged määratlused kahjustada õiguskindlust. See võib põhjustada ebaproportsionaalselt suuremaid kulusid nii ettevõtjatele kui ka tarbijatele ning takistada majanduskasvu ja tootlikkust liidus.

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Tootevastutus		
Viited	COM(2022)0495 – C9-0322/2022 – 2022/0302(COD)		
EP-le esitamise kuupäev	29.9.2022		
Vastutavad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	IMCO 17.10.2022	JURI 17.10.2022	
Nõuandvad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	ITRE 17.10.2022		
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	ITRE 27.10.2022		
Raportöörid nimetamise kuupäev	Vlad-Marius Botoș 31.1.2023	Pascal Arimont 31.1.2023	
Artikkel 58 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	16.3.2023		
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	2.3.2023	26.4.2023	27.6.2023
Vastuvõtmise kuupäev	9.10.2023		
Lõpphääletuse tulemus	+: –: 0:	33 2 0	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Pascal Arimont, Alessandra Basso, Gunnar Beck, Vlad-Marius Botoș, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Sandro Gozi, Eugen Jurzyca, Pierre Karleskind, Arba Kokalari, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Antonius Manders, Karen Melchior, Anne-Sophie Pelletier, Sabrina Pignedoli, Miroslav Radačovský, René Repasi, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Axel Voss		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Marc Angel, Jordi Cañas, Marco Zullo		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	João Albuquerque, Milan Brglez, Jarosław Duda, Matthias Ecke, Agnes Jongerius, Rasa Juknevičienė, Piernicola Pedicini		
Esitamise kuupäev	12.10.2023		

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

33	+
ID	Alessandra Basso, Gunnar Beck, Jean-Lin Lacapelle
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Pascal Arimont, Deirdre Clune, Jarosław Duda, Rasa Juknevičienė, Arba Kokalari, Antonius Manders, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Tom Vandenkendelaere, Axel Voss
Renew	Vlad-Marius Botoș, Jordi Cañas, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Pierre Karleskind, Karen Melchior, Marco Zullo
S&D	João Albuquerque, Marc Angel, Milan Brglez, Matthias Ecke, Agnes Jongerius, Maria-Manuel Leitão-Marques, René Repasi, Christel Schaldemose
The Left	Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Anna Cavazzini, Piernicola Pedicini, Kim Van Sparrentak

2	-
ECR	Eugen Jurzyca
NI	Miroslav Radačovský

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu